

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

ÉRDETESEK:

6-havasos postai sor egyszer 20 Ft.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tércsög-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Staubert József.

Szerda január 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Szegény király!
A képviselőház ülése.
A búr háború.
Sikchy Jenő gróf mandátuma.
A nagykatái vörkfürdő.
Ingyen kenyér!
Arad jövendő opera-személyzete.
A februári tisztújítás.
A radnai választás epilogusa.
A polgármester budapesti utja.
Társasvacsora Ottenberg Tivadar tisztele-
tére.
Könyvhapónt Draga Maslának.
Tárca: Tady bácsi. Irta: Nagy Endre.
Regény-Csarnok: A harmadik. Irta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: Hegedüs Szerafin.

Szegény király!

Arad, január 21.

Volt egyszer egy király... Nem is mesebeli, nem is túl az Operencián, nem is oly régen, nem is messze tőlünk. Él és élvezett; kikóstolta az örömeit; ivott a mámor poharából, országát és népét annak tekintvén, a minnek néznie nem szabad lett volna. Ugy vélte, hogy országok és népek a királyok kedvéért vannak s nem megfordítva. Miután éppen ennél fogva koronájának fénye halványodni kezdett; miután családi viszálykodásai s uralkodói rendszerének tévelygése az uralkodásra tovább alkalmatlanná tették, ott hagyta a trónt és országot, kikötve magának busás évjárdékot s kivonult az országból. Távol népétől, távol hazájától, távol egykori hatalmának s élvezeteinek

szinterétől meghalt magányban, elhagyot-tan, kivétkőzve mindenből, a mire egykor oly büszke volt.

Van egy király... Nem is mesebeli, nem is túl az Operencián, nem is messze tőlünk. Még nagyon fiatal; gyermeksaruit még jóformán le sem vetette s már is trónon ül, már is korona van a fején, már is egy ország és egy nemzet egész gondja zudul fejére. Ez a gyermekkirály örökölte a trónt és országot a magányban elhalt királytól s a mit a férfiú elrontott, elhibázott, a mi tévelygéseket a férfikirály elkövetett, azt mind a gyermekkirálynak kellett volna rendbe hoznia.

De nemcsak trónt, nemcsak országot örökölt apjától, hanem olyan lelkületet és szívet is, amely a gyermekkorban kapott benyomások és szomorú emlékek által meg volt mérgezve. Kicsiny, kis korában, a mikor más halandó gyermek még nem tudja, mi az a keserűség, szemtanúja volt apja és anyja viszálykodásának; tanúja volt a szenvedélyek kitöréseinek és össze-ütkezésének.

Már akkor látta azt, mit jelent, ha király és nép egymással ellenséges módon állnak szemben; már akkor látta, mit jelent az, ha királyi házasságok zenébonája, visszavonása kihat az országra és a népre. Gyermekkorában idegen ország földjén karhatalommal elszakították anyjának kebléről. Könyvek és sóhajok között, megmérgezett kedélyvel, kicsiny korban már megtört szívvél vitték haza országába.

S még serdülő korban sem volt, a mi-

kor egyszerre csak megkondult egy hangszó, a mely a legnagyobb, legsúlyosabb és legkomolyabb munkára hívta. Egy aranyos trónszékbe ültették, gyermekfejére koronát tettek; körülvették a disz emblémaival, meghajoltak előtte és azt mondták neki:

— Király vagy! Uralkodj!

S a gyermekkirály ült a trónon s uralkodott. Agyvelejében a világ képe saját-ságos módon rajzolódott ki. Eltorzulva, elferdülve, gyászos lepellet bevonva látta a világot és embereket s az a bus sejtlem lephette meg szívét és kedélyét, hogy mindazt a ferdeséget neki kell majd egyenessé tenni, mindazt a hibát, a mit előde követett el, neki kell helyrehozni.

Hozzá is látott a munkához; végzett is valamit úgy, a hogy tudott gyermek-észszel, de férfiakarattal, szilárd szándékkal. Egy ideig úgy látszott, mintha a sors idő előtt alakította volna át a gyermeket férfivá.

De csak egy ideig. Ifjúkorában, gyermekéveiben megmérgezett szívében vágyak keltek s vágyás támadt egy kis boldogság után. Talán nem hitt abban, hogy egy országot át tud alakítani, de legalább hitt a szerelem mindenhatóságában. Mit tudja azt egy gyermek, mennyi veszély van a szerelemben, milyen örvények fenyegetik, ha hisz az asszonyban.

Az első asszony, a kivel megismerkedett, megejtette szívét, s nőül is vette népének, tanácsadóinak minden ellenkezése dacára. Beleszédült a szerelembe és a té-

TÁRCA.

Tady bácsi.

Irta: Nagy Endre.

Azért, hogy egyszerű napidijas volt Tady bácsi, mégis első osztályú ember volt ő a vármegyében. Mert szent igaz, hogy az ember nem az, amivé lesz, hanem aminek születik. Már pedig Tady bácsi urnak született, a ki négy lovat hajtsa és az egész vármegyét megvédelgezze, ha úgy kívánják azt a közügyek. Az édes apja még szűzen kapta a tadi pusztát de aztán ugyancsak neki látott, hogy különféle nemzeti vírusok segítségével kirugja a lába alól a gazdagságot. Szerencsére megütötte a guta, mielett betetözhetne volna e munkáját és így Tady bácsira is jutott valamicske a nemes feladatból. Meg is felelt neki derekasan és ha most jobb kedvemben volnék, akár reggelig elbeszélhetnék az ő hét megyére szóló virtusairól.

De elég annyi, hogy egy napon végképp elsikkadt a tadi puszták és Tady bácsi is a megyeházán keresett menedéket, mint annyi más. Így is van az rendjén. Az ember előbb restaurációs és egyéb hivatalos cécek formájában lerója a maga áldozatát a közügyek oltárán aztán a mikor nem telik többé, bezörcet a megyeháza megvasalt kapuján:

— Elvégeztem odakünn, — most hát itt vagyok.

Nagyot is csalódnék, a ki azt hinné, hogy a Tady bácsi lelkén nyomot hagytak tán a változások. — Ha megkérdeznék t le valaki, hogy:

— Lássá, lássa, Tady bátyám! hát nem jobb volt úgy, mint így?

Akkor Tady bácsi szinna egy hosszú banánára füstölt pipájából (az megmaradt; a nemesi címer van kifaragva rajta és ez jó talizmán minden veszedelmek ellen) és így szólana elmerengve.

— Hígyje el ősém, hogy mindegy az, akár így, akár úgy. Minden csak muló állapot ezen a világon. Csak az az egy a változatlan, hogy aki ur, a pokolban is ur.

Persze mai ember nem igen érti meg az ilyes beszédet. A mai ember előtt csak a jelen pillanata a becses és amint az elmúlt, le is mondott róla. De a ki tudja, hogy a jelen csalfán elröppen, még ha a lábujjhegyen járunk itt körülötte, ellenben a mult örökké megmarad aki tudja, hogy a pohár bor, amit egyszer kihajtott az ember, a csók, amit egyszer elcuppantott, nem vész el soha többé, aki szóval meg tudja becsülni az emlékeit, — az nem siránkozik gyáván azon, ami elmúlt, hanem örül, hogy neki is része lehetett benne valamikor.

Tady bácsi tehát nagy lelki nyugalommal

végezte a hivatalos dolgát, sőt még annál is többet. Mert például azt semmiféle törvény nem tette kötelességévé, hogy a kezdő betűket olyan kacskaringósan kicifrálja és ő még is nagy ambícióval megcselekedte mindig. Ugy hogy az ő aktái olyanok voltak, mint egy-egy királyi dek-ré um a tizenegyedik századból.

Az volt az elve, hogy semmi hivatal sem kicsi, csak ember legyen hozzá, aki méltósággal viselje. És Tady bácsi megmutatta, hogy tisztességet tud szerezni a napidijas állásnak is. A pipáját messzi előnyújtja a földön, kővér lábait szétvetve ült az asztalánál és amikor az írásai hajolt, csak a két hegyes bajusza ágaskodott ki. Persze, hogy ő hozzá fordult minden bejövő ügyes-bajos ember s ő leereszkedő nyájassággal mondta:

— Hát csak add elő a panaszodat fiam!

Nem is lett volna semmi baja az állapotával, csak a főnöke keserítette el az életét. A szolgabíró, a fiatal Bátosy Sándor ujmódi ember volt egészen. Pesten végezte a jogot, biciklin járt a hivatalba és azt vallotta, hogy minden ember egyforma. Ezért az elvéért mindjárt első nap nagyon megharagudott rá Tady bácsi. Végig nézett a kissé ösztövré, keskeny vállu principáliston és fitymáló hangon válaszolta:

— Azt hiszem ősém, hogy te szeretnéd, ha minden ember egyforma volna. De én már kikérem magamnak!

velygés örvényébe s fogalma sem volt még arról, mi az a kiábrándulás, kijózanodás.

A sors azonban ettől sem kímélte meg. Ugy járt, mint az éjjeli pillangó, a mely fejével megy neki a tűznek s csak akkor veszi észre a nagy veszedelmet, a mikor már késő van s kicsiny szárnyai leperzselődtek. Kiábrándult a szerelemből is, az asszonyból is. Csak kiégett szívvvel, teljesen megmérgezett lelekkel körülnezett, van-e még segítség számára. Szegény király!

Nehéz ékszer a korona. de még nehezebb, ha beteg szívű ember fejére kerül. Most ime, odaérkezett, hogy régi bűnöknek árnyékát, régi vétkek kísértetét látja, amelyek mind azt követelik tőle, hogy ő lakoljon mindenért, amit nem is ő követett el.

S csalódás után, egy egész tündöklő világ romjain még az az egy gond bántja, hogyan fog megélni azután, ha sem ország élén nem áll, sem korona nem lesz a fején. Most ime, odaérkezett, hogy kótyavetyéire viszi országát, trónját, koronáját s az, a ki a kótyavetyén majd talán pénzért megveszi tőle, az hazájának s családjának régi elkeseredett ellensége volt mindig. De nem segíthet másképp magán, mert szegény királynak is végre, ha körülötte minden összeomlik, szintén arra kell gondolnia hogyan lehet megélnie?

Ez a tragikuma annak a szegény, elhagyott, megmérgezett lelkű fiatal királynak, a ki nem is mesebeli, nincs is oly messze tőlünk, nem is túl az operencián, hanem itt ül még szomorúan a trónon szomszédságunkban, a szerbek országában.

(=)

A horvát tartomány-gyűlés A tartománygyűlés mai üléset 11 órakor nyitja meg Gyurgyevics elnök. Gavranics történeti adatokkal kimutatja, hogy Horvátország ma pacifikálnak tekinthető. Az ellenzék ma már nem az a forradalmi ellenzék, a mely illir törekvéseket követve, a monarkiából kifele gravitál. Az ellenzék törekvése csak a hatalom megszerzésére irányul. Szóló bírálja az ellenzék harcmodját, amely lapjaiban azt mondja, hogy csak az az igaz hazafi, aki az ellenzékhez tartozik. Neveltséges és nem nagyon lovasias az a szemrehányás, hogy az országgyűlésbe küldött nemzetipárti képviselők ösztöndíjasok. Mindenkinél, aki dolgozik,

Aztán meg az a furcsa nézet volt a szolgabíró urnak, hogy még a közigazgatáshoz is kvalifikáció kell és diploma. Ez meg éppen felbőszítette Tady bácsit.

— Hát a te diplomád ecsém tán ér annyit mint az én sok esztendősi kvalifikációm? Hé? Husz béres között tartottam én rendet, hékás? Pedig egyik nagyobb tolvaj volt, mint a másik! Aztán hat restaurációt csináltam én végig, pedig mindegyik felért egy-egy kis háborúval. Azt az iskolát szeretném én látni, ahol ezt tanítsák könyvből!

Nem is hagyta a magát a háttérbe szorítani hanem a tárgyalásokon mindig magához kapartintotta a vezető szerepet. Például egyszer amikor a megátalkodott Bárány Jóskát vallatták egy ellopott csikó tárgyában és a szolgabíró ur szigorúan szólott:

— Figyelmeztetem önt arra, hogy amit vallani fog, azt esküvel kell megerősítenie!

Hát akkor Tady bácsi a füle mellé csapta a pennáját és dühösen mondta:

— Hagyd el öcsém azt a hofirozást, majd végzék én ezzel a fickóval.

Aztán kövér tenyerét tartotta a legény elé.

— Az igazat mondd az apád teremtésit, mert úgy törüllek képen, hogy egyszerre megpillantod azt a hét csillagos menyebeli üdvöségedet, akit már kölyök-korodban elvesztettél akasztófürtre való gazember, lóköltője!

Ezt a beszédet bezzeg megértette a kifagyzott bajszu petyár és tudhatta, hogy itt ugyan nem jó vége lesz az ő csürés-csavarásának.

joga van napidijakra, de az ellenzék, amely nem dolgozik, ingyen kapja napidijait. (Nyugtalanág a baloldalon.) Visszautasítja az ellenzéknek azt az állítását is, hogy a nemzetipárti képviselők nem szabad választásnak köszönhetik mandátumukat. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Szekulics polemizál az ellenzékkel és azt mondja, hogy szellemi vezérének, Derencsinnek köpenyforogatása jellemző az ellenzék nézeteinek szilardságára nézve. Szóló azután a kivándorlásról beszél, a mely szerinte nem nagy baj, mert sok előnnyel is jár, amennyiben emeli a lakosság értelmiségének színvonalát. A kivándorolt horvátok jó hazafiak maradnak. Amerikában óriási szervezetük van a horvátoknak, akik vagyont is szerznek és nagyrészt visszatérnek hazájukba.

A Reichsrath ülése. Bécsből táviratozzák, hogy a képviselőház költségvetési bizottsága befejezte a fogyasztási adók tárgyalását. Az előadó azt indítványozta, szőlőszőlőre a kormányt, hogy szüntesse meg a zárt városokban szedett vonal-fogyasztási adókat és ezt a jövedelmet pótolja italadóval. Az égetett szeszes italok adójára vonatkozó címet szintén elfogadták. A vámték tételénél az előadó a tételnek csak hat hónapra való megszavazását indítványozta, amit a pénzügyminiszter ellenezett.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 21.

A Ház levegőjével ismerős gentelmanek valamennyien fél órára becsülték a mai ülés idejét.

De a gentelmanek már régen csalódtak oly nagyon, mint ma. Mert még a napirend előtt másfél óra telt el apró-cseprő dolgokkal. Azaz, hogy ne kicsinyeljük olyan igen a dolgokat. Mert hogy a diósadi bíráló-bizottsági jegyzőkönyvet fel kellett olvasni, abba beletörtött négy jegyzőnek a bicská — — vagyis a nyelve.

— Nem tudnak olvasni! — szörnyűködtek a völgyben s a hegyen.

Valóságos mulatság volt e felolvasás. Azután **Issekutz Győző** nagy ünnepélyességgel és mély meghatottsággal tette le a vizsgálóbírói esküt.

— Szervusz Győző! Isten veled! — kiáltott fel Münnich enyelgő hangon.

— Ne félj, visszajövök; vagy tán el sem megyek! — szólott vissza.

Azután még mulatságosabb jelenet következett.

Molnár János apát ur „megvédte” az Alkotmány-t. No hiszen éppen kapóra jött ez Fejérváry miniszternek.

Végig suhintott az apát uron is, az Alkotmányon is.

— No, felkel-e a deresről? — kérdezte egy vicces jobbpárti.

Aztán komoly vita keletkezett a vicinális vasutak körül. De nem tartott sokáig. Csupán Barta Ödön szólalt fel ellene és Hegedüs miniszter válasza után elfogadták a javaslatokat.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Fejérváry Géza báró, Plósz Sándor, Hegedüs Sándor és Darányi Ignác miniszterek.

Elnök betérjeszti az új országház építéséről szóló jelentést. Bejelenti, hogy Mikszáth Kálmán lemondott összeférhetlenségi állásáról. Bejelenti, hogy Sebestyén Dénes az alsó-idécsi zavarások tárgyában sürgős interpellációt óhajt előterjeszteni.

A diósadi mandátum.

Münnich Aurél az V. bíráló-bizottság jelentését terjeszti be a diósadi választás tárgyában és előadja, hogy a bizottság elrendelte a vizsgálatot s annak foganatosításával **Issekutz Győzőt** bízza meg.

Rátkay László a kisebbség véleményének felolvasását kéri.

Münnich Aurél az egész jegyzőkönyvet kéri felolvasatni, mert benne foglaltatik a kisebbség véleménye is.

A jegyzők sorjába olvassák az igen terjedelmes jegyzőkönyvet.

Elnök kijelenti, hogy a bizottság megbízása alapján a Ház **Issekutzot** kiküldi.

Issekutz Győző ezután letette az esküt a Ház színe előtt.

Molnár János és az Alkotmány.

A napirend előtt felszólal

Molnár János és reflektálva Fejérváry miniszternek az Alkotmányról tett tegnapi megjegyzésére, kijelenti, hogy az Alkotmány a honvédelmi miniszteriumról szóló közleményt igenis zsurnalisztától, uri embertől kapta. S az illető nem azonos azzal, aki ellen az illető szálított bünyfenyítő feljelentést tett.

Messy: Ez nem személyes kérdés!

Elnök: (Csenget.) Kérem a beszédek megbíralását reám bizni. (Helyeslés.)

Molnár: Az Alkotmány az állítólagos zsurnalisztával, vagy csirkefogóval semmi összekötésben nincs.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter: Teljesen feleslegesnek és indokolatlannak tartja Molnár felszólalását. Ha az Alkotmány oly igaz-

Lassacskán belészokott abba a gondolatba Tady bácsi, hogy voltaképpen ő a szolgabíró a hivatalban. Az a vékony kis legény csak a diplomáját adja az ő tapasztalati tudományához. De egyszer aztán nagyon szomorú vége lett a diósadónak.

Ugy történt a dolog, hogy egy napon magára maradt a hivatalban János hajduval. A szolgabíró kiküldetésben volt a gyakornokkal vidéken.

Déltáj Tady bácsi éppen azt határozta el magában, hogy élni fog egy kicsit a szabadságával és még tizenkettő előtt elmegy egy pohár söröcskére, amikor nagy zsvajjal, veszedéllyel nyitott be két szomszéd. Mérges Fekete Bálint és Veres Rác Mihály. Tady bácsi dühösen főrmedt rájuk:

— No mi baj?

Mérges Fekete Bálint kezdte a beszédet: — Hát énnékem az a panaszom, hogy a Veres Rác Mihály tehene ...

A másik mérgesen vágott közbe:

— Nem igaz kérem alásan egy szó sem abból. Hiszen éppen az én tehenem ...

— Már hogy az nem igaz, amit én mondok? Hát nem a kend tehe ...

— Persze hogy az én tehenem! De éppen azért ...

— Fogják be kendek a szájukat! — kiálltotta hivatalos tekintéllyel Tady bácsi. No most kend mondja el a dolgot, Mérges Fekete Bálint.

Tady bácsi boldogan hátradőlt a székeben,

a homlokát összeráncolta és úgy ült ott, mint ahogy valamikor Salamon király ülhetett perosztó trónusán.

A Mérges Fekete Bálint elbeszéléséből pedig kitudódott, hogy a Veres Rác Mihály tehene kárt csinált az ő vetésében: és ennek folytán a tehenet zálogba tétetett. Viszont a Veres Rác Mihály elbeszéléséből kitudódott, hogy a tehenet ugyan zálogba tétetett, de kárt nem csinált a Fekete Bálint vetésében, ennél fogva visszaköveteli a tehenet.

Tady bácsi behunyta a szemét és keneteljes hangon mondá:

— Hát nézzék kendek! Hogy ne civakodjanak hiába, Fekete Bálint visszaadja Rác Mihálynak a tehenet, Rác Mikály pedig fizet Fekete Bálintnak egy pengő forintot, ami kettőjük között közösen fog elivódni!

— Én bizony nem fizetek! — pattan fel Veres Rác Mihály.

— Én pedig egy pengőforintért ki nem adom a jószágot! — tiltakozott Mérges Fekete Bálint.

Tady bácsinak elsötétedett az arca.

— Hát nem békélnék meg kendtek?

— Nem.

— Jó! Akkor hát álljanak rendbe és figyeljenek. Ki fogom mondani az ítéletet.

Tady bácsi fölállott és ünnepiesen mondá: — A felsége a király nevében! Mérges Fekete Bálint és Veres Rác Mihály mindegyenként huszonöt huszonöt botra ítéltetnek, A felek meglepetve kérdezték:

ságszerető, mint ahogyan azt Molnár feltűntetni akarja, akkor azt kérde. Molnártól, elvállalja-e a felelősséget azért az 5-6 év előtt megjelent cikkért, melyben őt, (a minisztert), az Alkotmány azzal vádolta, hogy ezüst kanalat lopott? Ne tessék tehát Molnár urnak pörtolni minden szemetet, amely az Alkotmányban megjelenik. (Zajos éljenzés és taps jobb felől. Nagy derűtség.)

Molnár János személyes kérdésben kijelenti, hogy annak idején semmi köze sem volt az Alkotmányhoz, mert csak 4 év óta kiadótulajdonosa. Ha pedig a miniszter a szemetet erre az időre értette, azt visszautasítja. (Derűtség jobbról.)

A Ház ezután *harmadszori* olvasásban is elfogadta a két *ujonejavaslatot*.

A pápa-bárhidi helyiérdekű vasut.

Dobiecky Sándor előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot, amely fontos érdekeket elégít ki. (Helyeslés jobbról.)

Barta Odön: Konstatálja, hogy az állam tulsok kedvezményt biztosít a vicinális vasutak.

Csodálja, hogy a kormány ilyen szükségzavú indoklást ad a javaslatához. Kéri, hogy a miniszter terjessze a Ház elé nyíltan, hogy milyen kedvezményeket kapnak a helyi érdekű vasutak? Nem hiszi, hogy a helyi érdekű vasutak nyerne a vasutal. Van-e biztosítéka a miniszternek arra, hogy az engedményes ki tudja-e fizetni az általa jegyzett törzsrészvényeket? Ez a vasut lenne a legköltségesebben épült vonal az országban.

A javaslatot nem fogadja el (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök a vitát bezárja.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter örül, hogy Barta alkalmat adott a felszólalásra. A vasut koncessziója dolgában teljesen törvényesen járt el és semmiféle rendkívüli kedvezményt nem nyújtott s Barta tévesen van informálva. Ez a vasut a szükségnek felelt meg, már elődjéről vette át a javaslatot, amelyet ellenzések is sürgettek nála, azonkívül számos munkanélküli kapott munkát. 5800 ember dolgozik már három hónap óta, ami sokat jelent. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

A javaslatot általánosságban elfogadták.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Barta Odön reflektál a miniszter szavaira. A koncesszió történetét ismeri s újból kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el.

A Ház a javaslatot részleteiben is elfogadta.

A kun-szt.-miklós-dunapataji h. é. vasut.

Dobiecky Sándor előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja.

— Aztán miért?

— Az indokolási rész majd csak az ítélet végrehajtása után közöltetik a felekkel — válaszolta Tady bácsi rendíthetetlen nyugalommal. — János, jöjjön bé kend!

Hát bizony megtörtént a nagy szégyen. Előbbben Mérges Fekete Bálint huzatott le a tiz kórméről és olyan huzontötött mért rá a hajdu a nádalcával, hogy olyant aligha vertek még ki a botbüntetés eltörlése óta.

Veres Rác Mihály rejtelmes mosolygással nézte ezt a műveletet és ravaszul pislogott a röt szemöldökeivel. Aztán mikor letelt a huzsonöt, odasompolygott Tady bácsihoz:

— Tekintetes ur, én a magam részéről nagyon szívesen lefizetem azt a pengő forintot, nem bánom, béküljünk meg.

De már ez ellen Mérges Fekete Bálint tiltakozott.

— Én addig nem békülök, a mig ő is ki nem kapta a maga porcióját!

Igy tehát Veres Rác Mihályra is kiszabott a büntetés és ezután káromkodva, a hátukat tapogatva mentek ki a hivatalból.

... Ez volt az a kis szabálytalanság, a mely miatt Tady bácsit az árvaszék egy csöndes zugába helyezték át. Azóta elégületlenül, komoran másolja az aktákat, csak néha-néha fakad ki elkeseredve:

— Felfordult a világ! Könyvből igazgatják már a vármegyét is!

Madarász Józsefnek az előadó által használt „ingernecia“ szó ellen van kifogása. Magyar beszédet kér. (Tetszés, derűtség.)

Dobiecky bocsánatot kér az idegen szóért. Máskor nem használná ilyet. (Derűtség.)

A javaslatot elfogadták.

A napirend.

Daniel Gábor elnök javasolja, hogy a Ház holnap ülést ne tartson, csütörtökön pedig a megyei pénztárak államosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalja. (Helyeslés.)

Következett az *interpelláció*.

Az alsó-deési zavargás.

Sebess Dénes a székelyek inséges, szomorú viszonyairól szól és előadja, hogy a tagosítás méltánytalanság történik, a mérnökök nagy része, akiket a nép ott jellemzőleg „négy szemközti“ uraknak nevez, sok visszaélést követnek el.

A következő sürgős interpellációt terjeszti be a földmivelésügyi miniszterhez:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy Alsó Idecs község határtagosítása alkalmából a birtokosság a hivatalos kiküldötteket megtámadta, mire a csendőrök fegyverüket használták.

2. Szándékozik-e a miniszter ur a tagosítási törvényt és eljárást sürgősen benyújtandó törvényjavaslattal rendezni, illetve módosítani?

Darányi földmivelésügyi miniszter kijelenti, hogy az interpelláció ugyan a honvédelmi és igazságügyminiszterhez is tartozik ugyan, mégis a maga részéről felelni kíván. A vérengzésről a lapok tülözva irtak s az izgalmat nem szabad fokozni. A tagosítási törvényt módosítani szándékozik egyetértőleg az igazságügyminiszterrel. (Zajos helyeslés.)

Sebess és a Ház a választ tudomásul vette. Ülés vége egynegyed 2 órakor.

A búr háború.

(Chamberlain békéli.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése.

Arad, január 21.

Az angol alsóház ülésén két nap óta beszél Chamberlain lord. Váratlan s bizonyára az egész Európában óriási feltűnést — hozzáteljük, hogy megkönnyebbülést is — keltő szavak hangzottak el ma is Londonban Chamberlain ajkáról. Váratlanok s meglepetést keltők lettek volna e szavak az angol kormány bármelyik tagjának a szájából is, de első rangú s minden más eseményt homályba szorító jelentőséget tulajdonít nekik az a körülmény, hogy éppen Chamberlain, a háborus pártnak a könyörtelenségig energikus és hajlíthatatlan vezére mondta el őket.

Chamberlain, homlokegyenest szemben minden eddigi kijelentésével, amelyekben feltétlen s kényre-kezdre való magamegadást kívánt a buroktól, ma pótindítványt nyújtott be az alsóház ülésén, kijelentve benne, hogy az angol kormány kész a béke kérdésével foglalkozni.

A kormány, mondta, Kitchener szerint, de nem szó szerint az ő szövege alapján óhajt tárgyalni a békéről. Felelős személyeket keres a buroknál javaslatuk megtételére, de kizárja Krügert is és Steynt is a felelős, tehát tárgyalásra képes személyek sorából. Kívánja, hogy a burok elismerjék vereségüket, de hozzátesszi, hogy ezt megalázkodás nélkül tehetik, mert megmutatták vitézségüket. S a feltételeken át eljut legnevezetesebb kijelentéséhez: a lehető legnagyobb annesziát kínálja a buroknak.

Ez a veleje Chamberlain indítványának: a teljes leverés helyett békeltárgyalás kezdése, Krüger és Steyn kizárásában közvetett elismerése Botha és De-Wett tárgyalóképességének, teljes megalázkodás helyett a vereség megalázkodás nélkül való beismerése s végül a feltétlen megadás helyett előre biztosított s a lehető legnagyobb annesztia. Egyszóval mód arra,

hogy a béke két esztendővel és három hónappal a háboru kitörése után csakugyan megkötethető legyen.

Oriási jelentőségű változás ez s ma, amikor az olvasó előtt még csak az első hirt hozó s minden kommentár nélkül való távirat áll: mindenkiben először is az a kérdés merül föl, mi az oka? Az angol kormány most áll a költségvetés előtt, amelyben hirt szerint óriási összeg van beleillesztve a háboru tovább folytatására.

A mai ülésen Chamberlain folytatja tegnap megkezdett beszédét, azt mondja, hogy a koncentrációs táborokat azért szervezték, mert B tha nem engedte, hogy az asszonyok a majorokban maradjanak. A kormány a háboru történetében példátlan humanitással gondoskodott az ilyenformán kiszorult asszonyokról és gyermekekről. A koncentrációs táborokban uralkodó nyomoruságért és nagy halandóságért a buro parancsnokok felelősek. (Helyeslés.) Ami a háboru befejezésének feltételeit illeti, világos, hogy a burok Kitchenernek Bothával való tárgyalásai idejéig hallani sem akartak egyébről, mint a függetlenségről. Salisbury és Roseberry beszéde között alig látható különbség. Rosszalja Roseberrynek azt a mondását, hogy a buroknak van annyi eszök, hogy tudják, hogy a Kitchener ajánlotta feltételeket bármikor megkaphatják. Ha a burok így gondolkoznak, nagyon tévednek. (Helyeslés.)

Igy gondolkoztak a burok az egész idő alatt. Hogy Kitchener ajánlatait elutasították, annak nyilván az volt az oka, hogy ezt tartoták a minimumnak, amit bármikor elérhetnek. Nagyon veszedelmes dolog volna őket ebben a nézetükben megerősíteni. Az akkor tett ajánlatokat még a legszigorubb idegen kritikások némelyike is példátlanul liberális feltételeknek mondotta. Ezeket a feltételeket kerekben visszautasították és azóta Anglia sok vért és pénzt áldozott. Ha a burok békeltárgyalásokat akarnek kezdeni, akkor két pont van, a melyre nézve a kormány jogosítva van biztosítást kérni. Az egyik, hogy azoknak, akik az angolokhoz közelednek, megbízásuk legyen erre. Ezzel azonban nem azt akarja mondani, hogy Anglia fufanggal meg akarja akadályozni a konfliktus kedvező és igazságos megoldását. Angliának tudnia kell, hogy azoknak, a kikkel szóba áll, van e joguk a harcolók nevében beszélniök. — Valószínűtlen, hogy Krüger elnökök és a környezetében levő embereknek, kik a háboru korábbi stádiumában nagy pénzösszegekkel Németalföldre mentek, és transzwáli polgártársaik bizalmát nyilván elvesztették, megvolna erre a felhatalmazásuk. Epp oly kevésbé lehet módjukban Steynnnek és Schalk-Burgernek, a kik a burok vándorkormányát képviselik, hogy az egyes kommandókkal összeköttetésbe lépjenek. Még Botha, De-Wett és más harctéri vezetők sem beszélhetnek egymásért. Nem mondja, hogy a nehézségek el nem háríthatók, de mindenesetre fölöttebb komolyak. Feltéve azonban, hogy a kormány mégis találna egy testületet, vagy egy embert, akinek joga volna a harcban álló összes burok szoszólójának lenni, annak a testületnek, vagy annak az embernek elő kell állania feltételeivel, hogy lássuk, vajjon ezek a feltételek józanok-e és kilátást nyujtanak-e tartós békére.

Chamberlain azután visszautasítja Campbell Bannermannak a kormány ellen hangoztatott szemrehányásait. Ha úgy volna is, hogy a kormány feltétlen meghódolásra beszélt — a mi nem áll — nevetséges dolog ezt a politikát irtó-politikanak nevezni. Felségértésért senkit sem löttek agyon. A kiket agyonlöttek, azokat gyilkosságért végezték ki. (Helyeslés.) A kormány nem fog általános konfiskációt javaslatba hozni, de nem hajlandó az elienség fegyverletételénél megkötni magát olyan külön feltételekkel, a melyek neki bajt okozhatnak. De igenis, kifejezte azt a szándékát, hogy a legyözött népek, mihelyt csak lehetséges lesz, megadja teljes politikai jogait és kezdettől fogva egyenlő jogokat biztosít valamennyi fehér lakosnak. Ha tartós békét akarunk, a legyözött népek el kell ismerni vereségét, a mit megalázkodás nélkül tehet, mert a burok vitézül harcoltak a tulnyomó erő ellen. A kormányt nem vezetni bosszuvágy és meghallgatja a békefeltételeket, a melyek felelős hatóságtól jönnek.

Nem hajlandó azonban olyan lépéseket tenni, a melyek gyöngeségről vagy ingadozásról tanuskodnának, és nem hajlandó visszavonni az 1901. évi augusztus hó 7-én kibocsátott proklamációt, már csak azért sem, mert hivatkozhatik Schalk-Burger szavaira, a ki azt mondta, hogy ha a burokat nem számúzik, képesek lesznek saját erejükkel és idegen segítséggel bizottságokat alakítani, a melyek nemzetüket és vallásukat visszaállítják és az elnyomott nemzeti szellemet újra felélesztik. Gondoljuk meg, mit jelent ez. (Helyeslés az ellenzéken.) A mi az amnesztia illéti, szülő hajlandó elfogadni olyan politikát, a mely arra irányul, hogy a béke megkötése után a lehető legteljesebb amnesztia adassék, a mely az igazság szempontjából azoknak, a kik szemvedtek és Anglia jövőbeli biztonságára való tekintettel megadható. Azt hiszi, hogy e megoldás tekintetében a kormány nézete az ország nagy többségének a nézete, hogy a kormány megett az egész birodalom áll, a melynek bizalmát, hajlandóságát és támogatását tovább is megtartani szándékozik. (Helyeslés.)

Dillon azt indítványozza, hogy Cawley indítványának első mondata helyett a következőket mondja ki a ház: Az a nézetünk, hogy a két dél-afrikai köztársaság rendszeres pusztítása, az asszonyok, gyermekek és polgárok tömeges elfogása és elzárása egészségtelen táborokba, a melyekben nem kapnak elégséges és alkalmas táplálékot, ellenkezik a civilizált hadviselés szokásaival, hogy ez barbár hadviselés és Nagy-Britannián kívül az egész civilizált világon megbotránkosztást kélt.

Ezt az indítványt 283 szavazattal 64 ellenében elvetik. Mellette csak az ir nacionalisták és néhány radikális szavazott.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

- Január 25. Táncestély a várbeli tisztli kaszinóban.
- Február 1. Tisztli kaszinó táncmulatsága (Fehér Kereszt). — Az aradi tanítók és tanítónők bálja. — Az aradi m. kir. posta- és táviratú albiztosság és szolgálk táncvigalma (Kass-vendéglő). — Táncestély Lipán (József főherceg szálloda). — Az egyesült új-arad zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet álarcosbálja (Martini-vendéglő).
- Február 2. Az aradi szabomunkások szövetületének táncvigalma (Kass vendéglő). — Hangverseny nyel egybekötött táncestély Battonyán (Korona-vendéglő). — A soborsini tűzoltók táncvigalma (Arany Szarvas).
- Február 8. Az aradi állami tanítóképző intézet növendékeinek hangverseny nyel és táncal egybekötött: Mikos ünnepe (Központi Szálló).
- Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt).
- Február 11. Táncestély a várbeli tisztli kaszinóban.
- Február 15. Buday Ida táncitanító növendékeinek próbabálja Fehér Kereszt.)
- Február 19. Az aradi kőművesegedek táncvigalma (Központi szálló.)
- Február 22. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)
- Február 25. Tűzoltóbál Fakerten.
- Március 15. Táncestély a várbeli tisztli kaszinóban.

(=) **A mérnök-estélyek.** Az aradi mérnök- és építész egylet második *mérnök-estélyét* február hó 22-én tartja meg a Központi szálloda nagytermében. A rendezőség Schór Lajos vizsgálmi bizottsági elnökkel az élén a következő egyleti tagokból áll: Apor Gyula, Balcsó Antal, Bund Arpád, Bund Henrik, Dálnoki-Nagy Lajos, Dániel Dezső, Dániel Endre, Domonkos Gyula, Dörner Emil, Gaskó Béla, Hadj Antal, ifj. Hann Alajos, Kovács Imre, Küzli Ernő, Laczay István, Lengyel István, Mayer Ottó, Medveczky Ede, ifj. Neuman Adolf, Nikolics Sándor, Öry Aladár, Pap Elemér, Reinhart Kálmán, Sándor Eda, Szathmáry Béla, Stengl Andor, Vásárhelyi János, Vojtek Lajos és Veszely Béla. A rendezőség ezuttal is mindent el fog követni, hogy ez a mérnök-estély is méltóan sorakozzék az egylet eddigi táncmulatságai mellé.

(=) **Különvonat Újszentannára.** A Kossuth-asztaltársaság tagjait értesíti az elnökség, hogy az Új-Szent-Annán e hó 25-én az aradi Kossuth-szobor alap javára, az ottani polgári iskola tanári kara által az aradi áll. tanítóképződe ifjusága közreműködésére rendezendő táncal egybekötött estélyre 6:50 perckor *külön vonat indul.* Azon résztvenni szándékozik jelentkezzenek Nagy Kálmánnál, Mihalik Bélánál és Cziráky Alajos egyenruha üzletében. Előjegyzés péntek délig.

(=) **Posta- és táviratú albiztosság és szolgálk özvegyeket, árvákat segítő és temetkezési egyesületük** javára február hó 1-én a Kass féle vendéglő nagytermében zártkörű jótékony célu táncvigalmat rendeznek. Belépti-díj: előre váltott személyjegy 1 korona 20 fill, családjegy 2 korona 40 fill, a jénztárnál: személyjegy 1 kor. 60 fill, családjegy (3 személyre) 3 kor. Jegyek előre válthatók az összes levélhordónál.

(=) **Álarcos bál Ujaradon.** Az egyesült új-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó egylet folyó évi február 1-én a „Martini“-féle vendéglő helyiségben álarcos estélyvel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez.

(=) **A soborsini tűzoltók** február hó 2-án a soborsini Arany Szarvas vendéglőben táncvigalmat rendeznek.

Zichy Jenő gróf mandátuma.

(Az elutasított petíció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 21

Székesfehérvárott 1901 október hó 3-án Zichy Jenő grófot 501 szavazattöbbséggel országgyűlési képviselővé választották. *Mannsdorff Géza* báró Ugron-párti jelöl tel szemben. *Holly Géza dr.* és kilenc társa petícióval támadta meg a mandátumot, etetés és itatásban való részesség címén kérvén a mandátum érvénytelenítését. A kir. kuria II. választási tanácsa *Vavrik Béla* elnökle te alatt ma foglalkozott ezzel az ügyvel. Előadó *Losonczy* bíró volt. Zichy Jenő gróf képviselőtében *Eulenber* Salamon dr. budapesti, választóvédőként *Ráday* Lajos dr. székesfehérvári ügyvéd jelent meg, míg petícionálokat *Saára Gyula dr.* székesfehérvári ügyvéd képviselte.

Miután alaki kifogás a kérvény ellen nem emeltetett, *Saára Gyula dr.* a kérvényező képviselője előadta a petíció tartalmát. Kijelenti, hogy Zichy Jenő gróf pártkülönbség nélkül oly népszerűségnek örvend Székesfehérvárott, hogy a petíció nem is személye ellen irányul, de a törvény tiszteletben tartása miatt adatott be.

Előadja, hogy a választást megelőzőleg, 18 vendéglői helyiségben választópolgárok ingyen kaptak ételeket, italokat, szivarokat, a Zichy-párt kontójára. Három vendéglőben 24 és 50 filléres társasvacsorákat rendeztek, mely alkalomkor annyi ételt és italt szolgáltak ki a lakmározóknak, a mely az árával egyáltalában nem állott arányban. A különbözetet bizonyára a Zichy párt fedezte abból a nagyobb összegtől, a melyet Zichy Jenő gróf bocsátott a párt rendelkezésére, alkotmányos költségek címén.

Kéri erre vonatkozólag a bizonyítási eljárás elrendelését és annak kipuhatolását, vajon mily összeget bocsátott Zichy-pártja rendelkezésére?

Megjegyezni kívánja, hogy a tiz kérvényező közül kilencen időközben arra a meggyőződésre jutottak, hogy a petícióban felhozott vádak esetleg nem volnának teljesen bizonyíthatók Zichy Jenő gróf részességére vonatkozólag, kijelentik tehát, hogy ők erre nézve a bizonyítási eljárást nem kerelmezik. A tizedik petícionáló: *Wild József* azonban ehhez nem járult és bár neki nem adott határozott utasítást a kérvény fenntartására, de ellenkezőleg sem nyilatkozott, miért is ügyvédi kötelességéhez képest a kérvényt egész terjedelmében fenntartja. Kérdi a Kuriát, hogy a mennyiben e lentes védelmeket volna kénytelen előterjeszteni, nem áll-e fenn szükség annak, hogy a bizonyítási eljárás eljéréséhez hozzá nem járuló *Wild József* részére külön képviselő kirendeltség és esetleg a tárgyalás elhalasztassék.

Elnök kijelentette, hogy miután mind a tiz kérvényező képviselőtében jelent meg, *Wild József* nevében is köteles fenntartani a megbízatást.

Saára Gyula dr. ezután folytatta előterjesztését és a már előadottak alapján kérte a bizonyítási eljárás elrendelését és abból következőleg a mandátum érvénytelenítését.

Eulenber Salamon dr., Zichy Jenő gróf képviselője, tudomásul veszi az ellenfél loyális

nyilatkozatát, hogy kilenc kérvényező bizonyítást nem kíván. Tudomásul veszi azt is, hogy *Wild* fenntartja a kérvényt, miért is kötelességének tartja a felhozottakra válaszolni. Jellemzi a gróf nagy népszerűségét Székesfehérvárott. Előadja, hogy mennyi jótéteménnyel halmozta el a várost, úgy, hogy a választók eddig még minden alkalommal őt tisztelték meg a város képviselőtével. Kijelenti Zichy Jenő gróf nevében, hogy ha meg volna győződve arról, hogy mandátumához a törvénytelenységnek egy kis folytja tapadna, nyomban lemondana róla.

A kérvényben egy szóval sincs megemlítve a törvény által határozottan megkívánt *szándékosság* kifejezése. Kéri a kuriát, hogy a petíciót, mint teljesen alaptalant, utasítsa el.

Ráday Lajos dr. választóvédő mindenben csatlakozik védőtársa előterjesztéséhez. Semmiféle ténny n m hoz fel a kérvény a részességre nézve, miért is kéri a petíció elutasítását.

A viszonváltások után a kuria tanácskozássra vonult vissza.

Rövid tanácskozás után a kuria a következő ítéletet hozta:

A kérvényezők kérvényekkel *elutasítottatnak.* A kérvényezők meghatalmazottja ugyanis maga sem állította, hogy az etetés-itatás szándékosan a képviselőtől ered, s ő kifejezetten és előre beleegyezését adta volna hozzá, és a részesség vádját csak annyiban tartotta fenn, amennyiben azt állította, hogy a képviselő az alkotmányos költségeknél jóval többet bocsátott korteseinek rendelkezésére s a főlőleg etetés-itatásra fordítottat volna. Amde a részesség főtétlenül megköveteli a szándékosságot is, mely egyik lényeges alkotó eleme a részességnek. Szándékosság nélkül tehát meg nem állhatván a részesség, a kérvény elutasítandó volt.

Arad jövődő opera-személyzete.

(Polgár Sándor mint *Meiszfotelesz*.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21

Polgár Sándor, az aradi szintársulat tagja, *Zilahi* szintársulatának jövődő művezetője tegnap este a szegedi színházban eljátszotta — mint vendég — a Gounod „Faust“-jában *Meiszfoteleszt*.

Polgárnak ez régi szerepe s Szegeden már igen sokszor játszotta. Ő rendezte be a darabot Krecsányinál, s a tegnap esti előadás is az ő rendezése mellett folyt le.

Krecsányi hatalmas és jól összeválogatott társulatával hétről-hétre operákat mutat be a szegedi közönségnek. Most, hogy Faust került műsorra, észrevették, hogy *Meiszfoteleszt* Szegeden nem tudja senki sem eljátszani. Az élelmes Krecsányi, aki közönségét mindenképpen kielégíti, gondolt egyet és meghívta Polgárt. Es *Polgár* Sándor sietett kisegíteni zavarából volt igazgatóját.

Polgár Sándort még Aradon nem láttuk ilyen nagy lélekzetű énekszerében. A hol az énektudás mellé kiváló alakító képesség is kívántatik. Szinte fel lehetne fedezni Polgárt, mint opera-énekest. *Meiszfotelesz* nehéz szerepét *Polgár* nagy bravurral énekelte el s a szegedi közönség lelkesen megtapsolta érte. Hangja különösen a mélyebb regiszterekben oly teli, erős, a minőnek Aradon még nem hallottuk.

Az előadás maga elsőrendű volt. Ez az előadás bennünket azért érdekel, mert *Polgár* Sándor összes partnerei, *Anday* Blanka kivételével — aradiak. Aradiak olyan értelemben, hogy *Zilahi* Gyula társulatának tagjai.

Büszkén várhatjuk az aradi színművészet új korszakát, mert azok a tagok, kiket *Zilahi* Szegedről hoz magával, már egymagukban is előkelő színvonalat adnak *Zilahi* társulatának.

Faustot tegnap este *Bejczy* György tenorista énekelte. Ő is Aradra jön. Déri óta ilyen

tenorista még nem énekelt Aradon. Gyönyörű megjelenés, és tenorja valami hatalmas, őblős és harangtiszta. Faust hatalmas áriáival játszva küzdött meg a a finálé fortissimójában olyan magaslatára emelkedett az énekítés művészetének, melyet bátran elfogadhatna a budapesti opera közönsége is.

Valentint B. Szabó József énekelte, aki énekes bonvivant szerepekre szerződött Zilahihoz. Pompás, meleg baritonja és finom, átgondolt játéka B. Szabót a vidék elsőrangú tagjává avatják. Nekünk aradiaknak B. Szabó teljesen új zsáner lesz, mert ilyenfajta énekest még nem hallottunk. A milyen könnyedén birkózik meg nehéz énekszerepekkel, ép oly otthonosan mozog a drámai műfajok bonvivant szerepeiben. Krecsányi mint sokoldalú színész nagyon megbecsüli, — persze most már későn.

Siebel szerepében Bejczyné-Répássy Guszti brillírozott. Rendkívül kedves, bájos teremtés, aki, ezt előre jósolhatjuk, kedvence lesz az aradi közönségnek.

Operáról lévén szó, illik megemlékezni a zenekar dirigenséről, Urbán Árpádról is, aki nemsokára szintén a miénk lesz. Biztos, nyugodt kézzel vezette a zenekart s egyszeri próba után sem történt meg a nehéz dalmű folyamán, ami nálunk Aradon napirenden van: taktusvétséget egy zenész sem követett el.

Harmónikusan szép volt az előadás, a milyenből nemsokára, hosszú szünetelés után, nekünk is részünk lesz. Ha hozzávesszük még, hogy ezen a hanganyagon kívül, még Végh István, a diszletfestő is átjön hozzánk, fogalmunk lehet arról, hogy mennyire fogja Zilahi beváltatni adott programját.

Ha már beszámoltam a jövőő operatársulat főbbjeiről, a kikhez természetesen sokan jönnek még, köztük Zilahiné Szinghofer Vilma is, azokról is meg kell emlékezni, a mieink közül, akik vasárnap este játszottak az *Angyal Bandi* című betyártragédiában. Kiválik ezek közül élénk, friss temperamentumával, gyönyörű hangjával *Békéssy Gyula*, a népszínművész. A nálunk már szinte lehetetlenné vált népszínművet ez az elsőrangú színész Bejczynével együtt újra fel fogja virágoztatni. *Ternyey Lajost* népszínműben láttam, ami nem való az ő karakterének. *Ternyey* disztingválta lírai szerelmes, s epigonok után könnyű lesz népszerűségre vergődnie. *Békés Gyula*, a titkár, most apaszerepekkel bibelődik. Jó humoru, talentumos ember, aki a titkári teendők mellett időt fog magának szakítani, hogy a színpadon is bemutassa művészetét.

Akit a hozzánk szerződött szegedi színészek közül nem láttam játszani, az *Haller Irma*. Őt is bájos, eleven szubrettnék mondják, kinek nagy énektudása és játékbéli készsége mellett meg van az a jó szokása, hogy szoknyájával nem hesegeti ki a színházból a fiatal lányokat.

Szegedről kapjuk tehát egy jó kontingensét a jövőő társulatnak. És ha ezt a társulatot erős kéz vezeti, mérget vehetünk rá, hogy az aradi színházban vége lesz a most divó politronságoknak. (h. a.)

TÁVIRATOK.

A német hajóraj Triesztben.

Trieszt, január 21. A Charlotte elindulása előtt a Monarch osztrák-magyar zászlóshajó egészen a német iskolahajó mellé ment, mialatt a Monarch zenekara a német himnuszt, a Charlotte zenekara pedig az osztrák himnuszt játszotta. A két hajó azután bucsuzóul fényjeleket váltott.

Az angol önkéntesek sorozása.

London, jan. 21. Reuter. A Dél-Afrikában levő yeomanryk felváltására jelentkező önkéntesek száma felül múl minden várakozást, úgy, hogy az ujoncozást már se kellett szüntetni. A szükséglet csak 2000 ember, de 3000 vétette fel magát. A besorozottak e hó végén mennek Dél-Afrikába.

London, jan. 21. Melbounhei és Wellingtoni táviratok szerint Chamberlain gyarmatminiszter azt táviratozta, hogy az angol kormány nagyon örülne, ha Ausztrália és Uj-Zéland még 1000—1000 embert küldene Dél-Afrikába.

A nagykátaí vérfürdő.

(Zendülés a temetésén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

A nagykátaí négyszeres rablógyilkosság ügyében folytatott vizsgálatot ma csaknem újabb vérengzés tette szenzációssá. Ma temették el a boldogtalan szép fiatal asszonyt *Löwinger Lipótnét*. Ugyanakkor vitték a csendőrök láncra verve a három rablógyilkost. Mikor ezeket a több ezer főre menő halottkísérő nép észrevette, fellázadt és agyon akarta verni a gyilkosokat. Csak a csendőrök éberségének és lélekjelenlétének volt köszönhető, hogy az izgatott tömeg széjjel nem tépte *Ördög Tóth* Pált és a társait.

A vizsgálat menetéről és az újabb eseményekről a következőket jelentik:

(A vallatás.)

Ma délelőtt újra vallatták a három rablógyilkost, *Ördög-Tót Pált*, *Tilalmas-Vonnák Mátyást* és *Brunzlik Kármán Mátyást*.

A vallatáson jelen voltak *Csengey Kálmán* aljárásbíró, a vizsgálat vezetője, *Banus Vilmos dr.* ügyvéd, királyi ügyészt megbízott, *Lukács dr.* és *Heller Vilmos* járásbírói tisztviselők, mint jegyzőkönyvvezetők.

Ma a két tagadó gyilkost *Ördög-Tóthot* és *Vonnákot* vallatta a vizsgálóbíró. Később előállította *Kármánt* is és a vallatás során érdekes dolog került ki. *Ördög-Tót* ugyanis revolvvert szegezett a gyilkosság alkalmával *Löwingerre Ert* a revolvert, mely a bűnjelek egyikét képezi, *Löwinger* kiütötte *Ördög-Tót* kezéből s ekkor a fegyver elsült. A golyó a falba furódott és senkiben kárt nem tett. Mint a mai vallatásnál kiderült, a golyó majdnem hogy *Kármán Mátyást* találta s csak a véletlennek köszönhette a rablógyilkos, hogy nem lett ő is áldozat. A golyó az arca mellett süvített el és a bajuszát és arcát egy kissé megpörkölte.

Löwinger Lipót, az első áldozat, ma reggel félholtan kikelt ágyából. Hiába volt az orvosok minden rábeszélése, a szerencsétlen ember nem hajt senkire. Amióta felfedték előtte a felesége halálát, valósággal őrjöng. Egyre az kiabálja:

— Engedjenek be a feleségemhez, Meghalok, ha nem láthatom.

Mig a boncolás folyt, *Löwingeren* dühöngési roham tört ki. Nekirontott az ajtónak és be akart törni az orvosokhoz. Alig tudták le fogni. A nagy imádat, amely ennek a félholt embernek a lelkét a hitvese iránt betölti, szinte emberfeletti erőt öntött a halódó testbe. Most már fent jár s bár életveszélyes sebek vannak a fején, a világért le nem fekdne.

(Zendülés a temetésén.)

Ma délután temették el a szép fiatal asszonyt *Löwinger Lipótnét*. A szomorú aktusra egész Nagy-Káta népe a halottas házhoz özönlött. Nyolcezer emberből 5000 beállt gyász kísé-

retnek és megindító volt látni az emberek sirlalmát. Az asszonyok hangos jajveszékeléssel siratták a fiatal *Löwingernt*, a férfiak pedig sötét némasággal kísérték a koporsót.

A halottas háznál *Heges Kornél dr.* szolnoki főrabbi mondott a halott felett megható bucsuztatót. Ezután megindult a menet a temetőbe.

Alig haladt az óriási halott kísérő menet a Kiss-utcán egy pár lépést, mikor váratlan jelenet következett be.

A koporsóval szemben a három rablógyilkost hozta négy csendőr láncra verve. A csendőrlaktanyából jöttek s mikor a koporsóhoz értek, hirtelen megbomlott a tömeg. Mint a háborgó folyam, amelyet a vihar korbácsa kavart föl, zudult neki a rablógyilkosnak. Rémes ordítás hangzott fel. Az elébb még hangtalan, komor gyász kíséret ölni vágyó, boszút szomjazó rendetlen tömeggé szakadozott. Neki tört a gyilkosoknak.

— Le kell ütni őket! Agyon kell verni! Cudarok, zsványok!

A rablógyilkosok élete veszedelemben forogott. A tömeg elkeseredése gátat tört s két perc múlva három halottal alighanem több feködt volna a nyilt utcán. A csendőrök a kritikus pillanatban hirtelen lekapták fegyvereiket és szuronysegezve kört formáltak a gyilkosok körül. A zendülők serege ekkor egy pillanatra meghökkent s a beállott szünetben a józanabbak eléje kerültek a tömegnek és rábeszélésükkel igyekeztek nyugalomra bírni. Csak nagynehezen lehetett azonban a fölháborodott sokaságot lecsillapítani és jó időbe került míg a halottas menet folytathatta útját a temetőbe.

A három rablógyilkost este a 6 óra 20 perckor induló vonattal Budapestre vitték fel a pestvidéki törvényszék fogházába. A gyilkosokat *Marginean* csendőr-örmester, *Varga László* csendőr-hadapród és két csendőr kísérte szuronyok között.

(Beszélgetés az áldozatokkal.)

Egy újságíró a helyszínén beszélgetést folytatott a még életben levő áldozatokkal. A beszélgetésről a következőket jelentik:

Borzadozva jártam a rémes rablógyilkosság vérel áztatott színhelyén. Körülöttem vérral bemocskolt falak, székeken, asztalokon feketéllő vérfoltok; a föld is, amelyen jártam, vért ivott. A konyhában, ahol a rablógyilkosok embertelen munkájukat megkezdték, sapadt, faközöld arcu ember feködt egy vaságyon. Az inge csupa vér, tenyérszíni fehérség nincs rajta. A fejét akkor kötözték az orvosok. *Löwinger Lipót* volt. A vértől borított, halálra vált emberhez fordultam;

— Kérem, csak rövid válaszokat adjon. Nem akarom, hogy kifáradjon. Hol érzi a leghevesebb fájdalmakat?

— A fejemben és a szívemben!

— A szívében? Hogy értem ezt?

— Jaj, jaj, én szép feleségem, én jó hitvesem. Vége már neki.

— Dehogy is vége. Most még nagyon beteg, de jobban lesz.

— Hiába mondja, hiába mondják, tudom én, hogy meghalt. Csak engem vigasztalnak. Mikor viszaszaladtam a kaszinóba, ott vergődött előttem a lelkem. Oh, én szép feleségem, drága feleségem . . . Megeredtek a könyvei.

— Ne izgassa magát.

— Nem izgatok. De mikor egész világéletemben szerencsétlen ember voltam. Senki sem szeretett csak ő . . . Oh, látja uram, látja uram . . .

Nem mertem tovább faggatni. Polyton a felesége sorsa járt az eszében s az orvosok rábeszéléseinek is alig sikerült, hogy némileg megnyugtassak. Föl is akart kelni minden áron, hogy lássa az asszonyt.

A hálószobában a másik áldozatot, Braun Miksánét kötözték be az orvosok. A szerencsétlen aszszony elhaló hangon egyre sóhajtozott.

— Jaj, Istenem; jaj, Istenem!

— Talán szólhatnék a sebesülthöz egy-két szót? — kérdeztem az orvosoktól.

— Csak nagyon röviden! igen veszedelmes az állapota.

— Akkor inkább lemondok róla.

Brauné azonban meghallotta a beszélgetésünket.

— Felelek én uram, csak kérdezz. Mindegy már nekem; meghalok.

— Dehogyan is hal meg!

— Ah, ezek a szurások megölnek. Végem van. Pedig úgy tudtam örülni az életnek. Csak tegnap is.

— Mi történt tegnap?

— Hát tréfálkoztunk. Löwinger azt mondta, hogy hoz majd vásárlást és azután összeházasít az apjával.

Mosolyogni próbált. Meglátszott az arcán, hogy lazasan kapaszkodik a derűs gondolatok után. Nem bírta sokáig, iszonyodva torzult el az arca.

— Oh, a gyilkosok! Jaj, jaj!

Az orvosok nyugalomra intették s én fáva mentem ki. Az életosztón viaskodása a halál irtózatával borzalmas volt.

Később az orvosokkal átmentem Gallay Pál földmives házába. Ott fekszik a szerencsétlen cseledeleány, Nagybányai Erzs. Az orvosok megkérdezték tőle:

— No, Erzs, jobban érzed-e már magad?

— Instálom, erősen téveszttem én már a lépést. (A pusztulásnak indult emberről mondják ezt Nagykáta vidékén.)

— No, no, jobban leszel fiam, csak nyugton légy!

Viszta József járási orvos Krajcsik dr. segítségével bekötözte a beteget. A leány egyre beszélt. A gyilkosság részleteit mondotta el, bár senki sem kérdezte tőle. Gallay Pál, az egyszerű paraszt földmives, akinek házában fekszik a leány, magyarázkodva mondta:

— Beszél az mindig kérem, pedig nem sok ideje van hátra. Nagyszáju személy volt örökkön.

— No, akkor én is kérdezek tőled valamit Erzs — fordultam a sebesülthöz. — Azt mondják, hogy tőled hallották a gyilkosok, hogy Löwingernek sok pénze van?

— Már az megeshetett. Beszél arról mindenki. Hanem Karmán Mátyás mindig is kérdezte tőlem: „No, Erzs, van-e sok pénz otthon?”

Tovább is beszélt volna még a szapora beszédű leány, de már az orvosok nem engedték.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Svihákok, operette. (Páros bérlét.)

Csütörtök: Páholy, bohózat. (Páratlan bérlét.)

Péntek: Vesztaszüzek, operette. (Páros bérlét.)

Szombat: A vesztaszüzek, operette. (Páratlan bérlét.)

* **Rang és mód.** A két derék házaspár kedveért, kik a darabnak éltető elemei (Bács és Bácsné) sok mindent volnánk hajlandók elnézni, mert az ő játékuk valóban a legnagyobb dicséretet érdemli meg, de mégis a legnagyobb mértékben bosszantó volt az, hogy ez a két kiváló színésztehetség oly közepes, sőt annál is gyengébb partnerekkel kénytelen játszani. A karszemélyzet ma nagyobb szerepekhez jutott és ez magyarázza meg, hogy a legérzékenyebb jelenetekben hangos nevetés hangzott fel a nézőtéren. Az ily szereposztás mellett ne csudálkozzék a művezetőség, hogy a ház üres és hogy a bérlők nyakra-főre adogatják el a páholyukat. Ismételijük, hogy nem a drámától

idegenkedik a közönség, hanem az ilyen szereplőktől.

* **A temesvári színházból.** A temesvári színházban nagy sikerrel elevenítették föl Laube drámáját: *Essex grófot*. A címszerepet Klenovits György hatatosan és elismerésre méltó művészetrel játszotta. A legtöbb jelenését megtapsolták; harmadik felvonásbeli nagy jelenése után pedig nagyon sokszor kihívták a lámpák elé. Jó alakítást produkáltak: Tóth Ilonka, Horváth Paula, Hadrik, Leövey, Sebestyén és Pázmán Ferenc is.

* **Szabad lyceum.** Holna, szerdán d. u. 5 órakor lesz a szabad lyceum hatodik előadása, a felső kereskedelmi iskola disztermében. *Kara Győző* fogja felolvasni „Vallási és politikai küzdelmek a XVII. században” (folytatás) című dolgozatát, amely különösen a kuruc korszakot fogja tárgyalni. Jegyek válthatók a főtéri könyvkereskedésekben és a pénztárnál.

* **Előfizetési felhívás** A fiatal vidéki zszurnaliszták egyik legtehetségesebb és legszimpatikusabb tagja, *Molnár Jenő* szegedi újságíró, a „Szegedi Híradó” munkatársa, aki *Mongodin* álnév alatt írja napról-napra szellemesen szatirikus és ötletes verseit, sajtó alá rendezi lírai és hazafias költeményeinek javát és azokat könyv-alakban bocsátja a közönség rendelkezésére. Aki a modern költészetben kedvét leli, az rendelje meg Molnár verses könyvét. A fiatal poéta a következő előfizetési felhívást bocsátotta ki:

Három esztendő alatt irt verseim javarészt könyvbe foglalva bocsátom a közönség elé, melynek szíves jóakarátát és szeretetét bizalommal kérem. A kötetben lírai és hazafias költeményeket gyűjtöttem össze. A nyolc-tíz ivre terjedő könyv februárius hó folyamán jelenik meg. A gondos kiállításról Endrényi Imre műintézete kezkesedik. Egy fűzött könyv ára két korona, kötve három korona. Gyűjtőknek tiszteletpéldányt adok. Az előfizetési pénzeket címemre, a „Szegedi Híradó” szerkesztőségébe kérem. Szegeden, 1902. január. *Molnár Jenő*.

* **Magyar színészet Brassóban.** A brassói nyári állomásért folyó versenyegység egyelőre megszünt, miután a brassói tanács helyhatósága Nádassy József pécsi igazgatónak adott játékszási engedélyt ez év április huszadikától június végéig. A brassói magyarok nagy örömmel vették tudomásul a tanács határozatát, miután Nádassy társulatával és működésével minden tekintetben kiérdemelte a közönség elköltését.

* **Vesztaszüzek.** A pénteki bemutatóra nagyban készülnek a színháznál. Az operett-próbák az egész foglalkozási időt igénybe veszik. A darabköz stilizált görög ruhák és tetszetős díszletek érkeztek a Magyar színháztól, ugyszintén megérkezett a milói Vénusz életnagyságú szobra is, mely az operett egyik látványosságá. A darabnak színházi körökben nagy sikert jósolnak. A főbb szerepeket *Komlósy Ilonka, Felhő Rózsi, Tolnayné, Haidt Margit, Vidor Laura, Fenyéri, Rubos, Polgár, Arkosy, Girét, Nemes és Boda* játsszák. A rendkívül mulatságos szövegű és szép zenéjű operettből holnap tartják az első házi főpróbát.

* **Diákok, mint statiszták.** A bécsi *Deutsches Volkstheater* a jövő évadban egy érdekes újítást tervez. A darabjaihoz szükséges statisztákat, egyes németországi városok mintájára, a felsőbb iskolák tanulói közül akarja összeállítani. Egy-egy statisztának előadásenként 60–80 fillér a díja, de mint-hogy ezt a csekély díjazást a színház nem ajánlhatja fel a statisztáló diákoknak, az igazgatóság egy-egy szabadjeggyel akarja jutalmazni őket.

* **Rosenthal Mór** a világ leghirnevesebb zongora hősosza február 16-án délután 5 órakor tartja szenzációs hangversenyét a Fehér Kereszt nagytermében. Ő a zongorázás boszorkány mestere. A legnehezebb darabokat átírja, hogy még nehezebbek legyenek, és ámulatba ejti, elkápráztatja velük a publikumot. Van egy saját repertoárja, melyet csak ő tud játszani. A *Chopin-féle perckeringőt dupla futamokban, egy Strauss-keringőt átíratot, melyben 2–3 dallamot játszik egyszerre, Dávidoff szökőkútját*, melyben hihetetlenül gyors ismételt technikát produkál. Ez a három darab mesés. *Ezek mind befoglaltanak arad műsorában.* Jegyek erre a hangversenyre *Révész Nándor* könyvkereskedésében kaphatók. A művész saját tulajdonát képező Bösendorfer-féle koncert zongoráját hozza Aradra.

A februári tisztujtás.

(Kombinációk a választásokhoz.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, január 21.

Még egy jó hónapnyi időköz választ el a város tisztujtó közgyűlésétől, melyet tudvalevőleg február utolsó vasárnapjának délelőttjén tartanak meg, s máris javában folynak a kombinációk azokról a változásokról, melyeket a tisztujtás a város tisztviselő-karában előidézni fog.

Van alapjuk a kombinációknak, mert a helyzet a tisztujtó közgyűlésig már nem igen fog változni s a torony alatt körülbelül már most tisztában vannak avval, hogy ki hova pályázik, s kinek milyen kilátásai vannak a választásokra. Az utóbbiról természetesen nem szólunk, mert egy hónap alatt még sokszor változhatik a hangulat. Nem lesz érdektelen azonban áttekintést tenni a pályázatokra, amelyek bizony elég nagy számban fognak szerepelni a restauráló közgyűlés előtt. Vagyis más szóval nálunk is beigazolást nyer majd az az éjszaksarki mondás, hogy sok az ember és kevés a fóka.

Az előjelekből úgy lehet kivenni, hogy egy némelyik állás betöltésénél heves harc lesz a pályázók között érdekes tünet mindazáltal, hogy sem a korteskedés, sem az ilyenkor szokásos házálás, eddig legalább, még nem öltött nagyobb arányokat. Kétségtelenül van még idő rá, mégis úgy látszik, hogy legtöbb jelölt a méltányosságban bizik és a választás esélyeit nem ígéretekre bizza.

Ez kedvező jelenség s az arra való számítás nem alap nélkül való — mártudniillik arra nézve, akit az előrehaladás a méltányosság szerint megillet.

De egyébként sem látszik valószínűnek, hogy a korteskedés győzzön a hivatali előrehaladás kellő rendjén. A törvényhatóság vezetősége ugyanis a mult szokásaihoz alkalmazkodva, az idén is értekezletre hívja meg a törvényhatósági bizottság vezető férfait, amelyen megállapodni fognak a kandidálás módozatairól. Ebben az esetben pedig biztosítottnak látszik a választások higgadt és kellő kimenetelű lefolyása.

Az általános tisztujtás keretében tulajdonképen csak egy állás vár új tisztviselőre: a *főjegyzői* állás. A választási harcok tehát csak ez egy tisztség és az ennek betöltésével megüresedő állások körül — ezek már valószínűleg többes számban — lesznek.

A *főjegyzői* állásra négy valószínű aspiráns van, névszerint: *Kádas Kálmán* adóügyi tanácsos (ki pályázati kérvényét már be is nyújtotta), *Löcs Rezső* aljegyző, *Greén Nándor* alkapitány és *Vannay Gyula* aljegyző. Itt lesz előreláthatólag a legkisebb harc, mert Kádas megválasztása bizonyosra vehető.

Az *adóügyi tanácsosi* állásra *Löcs*, *Vannay* és *Greén* mellett még *Joó Béla* községi bíró és *Kilényi János* alszámvevő is pályáznak. Itt már sokkal hevesebb harc van kilátásban. Ha az állásra az aljegyzők valamelyikét, vagy a községi bírót választják meg, úgy ezekre az állásokra *Angel István dr.* alkapitány, *Zubor Andor* rendőrfogalmazó és *Marosi Miklós t.* aljegyző pályáznak. Ha az alkapitány lenne adóügyi tanácsos, akkor utódjának megválasztása csak a következő közgyűlésen történne.

Az esetleg megüresedő fogalmazói állásra egyedüli jelölt *Bedő Árpád dr.* segédtiszt, aki Angel drnak községi bíróvá leendő esetleges megválasztása esetén az alkapitányi állásra is pályázik.

Még egy állás betöltése körül lesz harc. és pedig a *főügyész* tisztség betöltésénél. *Perger*

János főügyész mellett ugyanis Reicher Károly dr. t. főügyész is pályázik az állásra, kinek örökéért valószínűleg Radó Károly dr., Opre Péter dr. és Velcsov Géza ügyvédek fognak versenyezni.

Az előjelekből ítélve tehát elég mozgalmasságnak ígérkezik a város restaurációja, hacsak február 26-ig a helyzet jobban tisztulni nem fog. A pályázati hirdetményt egyébiránt csak ezután fogja kiadni Institoris Kálmán polgármester.

SPORT.

+ Magyar urlovasok. Báró Eltz és Hagelin főhadnagy, az aradi versenyek ismert urlovasai az év első felében nem fognak lovagolni, a mennyiben mindketten a törzstiszti tanfolyamot látogatják, amely tudvalevőleg csak júniusban végződik. E két passionatus távollmaradása folytán az urlovasok szerződéseiben nagy változások történtek az idén. Ugyanis Krause Károly továbbra is Geist Gáspár lovait fogja lovagolni. A Moschák-istálló lovait Horthy Jenő fogja ülni. Szemere Kálmán Világhy Gyula lovainál fogja a lovas szerepét betölteni. Folberth és Jóny főhadnagyok a saját lovaikat fogják lovagolni s előbbi azonfelül még gróf Orssich Pál lovait is ülni fogja. A Geoghegan gondozása alatt lévő lovaknak mindaddig, míg báró Eltz nem lovagolhat, Pfeiffer lesz a lovasa.

A radnai választás epilógusa az aradi törvényszék előtt.

(A félreértett fuvardíj.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

Erdekes, szinte pikáns választási históriában hozott határozatot az aradi törvényszék. A szóban forgó bűnügy a radnai képviselőválasztás epilógusaként foglalkoztatta az aradi törvényszéket.

Erdekes háttere van a históriának. Egy görög-keleti lelkésznek az akkori küzdelmes idők főalakjai, a kortések 240 koronát nyomtak a markába. Már hogy milyen céllal, azt ők tudták. Ám a lelkész nem vette tréfára a dolgot s veszteségét látott benne. Beküldte a pénzt az aradi törvényszéknek s feljelentette a kortéseket a választási jog elleni vétség címén. A törvényszék által megindított eljárás során azonban kiderült, hogy a 240 korona fuvardíjnak volt szánva. Ily módon az eljárást az aradi törvényszék megszüntette.

Az eset részleteiről tudósítunk a következőkben számol be:

Vácán Romulus govosdiai gör. kel. román lelkész 1901. évi október hó 11-én 240 koronát küldött be az aradi törvényszékhez egy feljelentés kíséretében, mely feljelentésben Róth Mór soborsini, Panch Béla szorossági és Berán Ignác tótvaradi lakosok ellen panaszt emelt a btk. 185. §-ába ütköző választási jog ellen elkövetett vétség miatt.

A feljelentésben előadja, hogy október hó 1-én, a radnai választást megelőző napon Róth Mór Panch Béla utján 240 koronát küldött neki azzal az izennel, hogy szavazzon Vancsó Gyulára.

Ennek előzményeül azt adja továbbá elő, hogy már szeptember hó 30-án Róth Mór és Berán Ignác a lakására jöttek és mindenféle-képpen kapacitálni kezdték, hogy csak szavazzon Vancsóra, és hogy a govosdiai választókat, mint azoknak befolyásos lelki pártora, bírja rá, hogy azok is Vancsót pártolják.

Róth és Berán természetesen másképpen adják elő a dolgot. Az ő előadásuk szerint tényleg elmentek ők a pap lakására, mert tudták, hogy a pap mindig a szabadelvűpártra szavazott, s így most is megakarták nyerni őt a

Vancsópártnak. Egész bizalommal fordultak tehát hozzá, mint a szabadelvűpárt egy tekintélyes bíró tagjához és kérték, hogy mint eddik, úgy ezután is kövessen el mindent a szabadelvűpárt jelöltjének érdekében. Kérték továbbá Vácán lelkészt, hogy gondoskodjék a govosdiai választók beszállításáról s tekintve, hogy Gavosdia meglehetősen messze van Radnától, azért küldték neki a 240 koronát, hogy Vácán kifizesse a törvény által előírt fuvardíjakat.

Ezen a megbeszélésen jelen volt Murády Árpán dr. soborsini orvos és Langer Alajos uradalmi főerdész is, a kik a kortések előadását szintén megerősítették. Különböző Vácán maga is bevallotta, hogy mikor a pénzt kapta, Vancsópárti volt még. Azt sem mondta, hogy a másik párt jelöltjére szavaz.

Ezek alapján az aradi törvényszék Róth Mór, Panch Béla és Berán Ignác ellen indított eljárást most megszüntette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Kölcsey Egyesület választmánya folyó hó 22-én, szerdán délután öt és fél óra-kor az egyesület helyiségében (Ereklie-muzeum) fontos tárgysorozattal gyűlést tart, melyre a választmány tagjait ez uton is tisztelettel meghívja a titkár.

(*) Az aradvidéki iparegyesület harmadik vitastélye hétfőn volt Nesnera Aladár elnöklése alatt nagyszámú egyesületi tag jelenlétében. Ez alkalommal a közszállítások ügyét tűzte ki az elnökség tárgyalásra. Edvi-Illés László egyesületi igazgató volt a kérdés előadója, a ki tüzetesen ismertette az ügy történeti előzményeit, a kereskedelemügyi miniszterium által kiadott rendeleteket és szabályzatokat. A megindult vitában, mely egy óránál tovább tartott s melyben majd minden jelenlevő felszólalt, konstátálták, hogy ha a fennálló szabályzatokat betartanák, akkor az iparosok, különösen az építő iparban meglehetősen elégedve. A baj azonban ott van, hogy a kormány jó szándékai a papiroson maradnak. Nevezetesen a közszállítási szabályzatnak azt a rendelkezését, hogy nagyobb szállításonkint a munkák iparcsoportonkint adandók ki s általános ajánlatokat nem is szabad elfogadni, semmibe se veszik. A legutóbbi időben kiadott újabb állami építkezést mind generális vállalkozó nyerte el; ép a napokban adták oda egy ilyen vállalkozónak a lugosi törvényszéki palota építését a pályázó aradi iparosok mellőzésekével s az aradi és makói államépítészeti hivatalok ép most irtak ki három pályázatot három iskola építésére, a melyeket mind egyben bocsájtanak árlejtés alá. Panaszolták azt is, hogy a leszámolások igen lassan eszközöltetnek s az iparosok csak hosszú idő mulva juthatnak a pénzükhöz, hogy a biztosítékokat sokáig visszatartják azoktól is, a kik nem nyerhetik el a munkát s hogy a pótmunkákat, melyek gyakran nagy összegre ragnak, csak a végleszámlálásor fizetik meg. A vita eredményének összegezése után elnök oly értelemben hirdette ki a megállapodást, hogy az egyesület kebelében külön közszállítási-üzemi-bizottság létesítettik, melynek feladata azt az ügyet folyton figyelemmel kíséreni s az egyesület fellépését minden felmerülő konkrét esetben kezdeményezni az iparosok érdekeinek megóvása céljából. Ez a bizottság ifj. Czeiler István, Glück József, Panker Viktor, Probst Mihály, Reinhart Gyula, Sebessy Ferenc, Weil Alajos Inokai Tóth Lajos tagokból alakult, de felhatalmaztaták, hogy kiegészítse magát. E bizottság egybegyűjti a sérelmeket igazoló adatokat s indokolt emlékiratot dolgoz ki a közszállításban résztvevők jogos kívánságának teljesítését kérve. Addig is, már az aradi és makói államépítészeti hivatalok által február 8. és 10-ére kiírt pályázatoknak a szabályzatok értelmében munkacsoportonkint leendő elintézése végett sürgős feliratot küld az egyesület a kereskedelemügyi miniszterhez.

Jugyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, január 21.

A mai napot külön kell feljegyeznünk az ingyen-kenyér missziójának ez évi krónikájában. Ma kétezerhatszázegyven adag kenyér fogyott el.

Tehát közel harmadfelezer éhez fordult meg a mai napon a boltban.

Elénk színekben ecseteli a tömegnyomort ez a hatalmas szám, s annál dicséretesebb a társadalmi együttérzésnek az a spontán megnyilatkozása, mely lehetővé tette, hogy azt a nagy szükségletet a könyöradományok intézősége a begyűlt alapból még eddig fedezni tudta.

Az élelemért jelentkezők számának napról-napra tapasztalt emelkedése, megtalálja a magyarázatát a zordon időjárás beálltában. A hideg fokozza a nyomort és sokat elvon a tűzrevaló a gyomortól, nem is szólva azokról, akiket a hideg teljesen védtelenül talál.

A nagyszámú jelentkezők ma igazán százalmas képét nyújtották az inségnek. A fázó, didergő csoport mohó vágygallyal leste a betevő falat kenyéret. A testükről lesíró ruházat, a cipő, metsző hideg ellen csak igen hiányos védelmet nyújt a szerencsétleneknek.

Ujból kérjük tehát a közönséget: karolja fel továbbra is akciókat hasonló buzgalommal; adakozzék, hogy a nyomorgók segélyezését a munkahiány megszűntéig lehetővé tegye.

A mai napon ismét átvett a könyör adományok intézősége a Neuman Dániel ur által adományozott 7 zsák lisztből sütött 38 darab kenyéret.

A ma beérkezett adományok Rosenfeld Herman ur 10 koronás adományával bevezette Gyuresovecz Pistike adakozásával 12 koronára emelkednek, ami a tegnapi kimutatott 3120 korona 92 fillérrel együtt összes gyűjtésünk eredményeképp 3132 korona 92 fillért tesz ki.

HIREK.

A polgármester budapesti utja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21

Institoris Kálmán polgármester, ma délben érkezett haza a fővárosból, hol a várost érdeklő fontos ügyben járt el az egyes miniszteriumoknál.

A polgármester mindenütt kedvező eredménnyel végzett, amennyiben valamennyi ügyosztályban kilátásba helyezték, hogy az ügyeket kedvezően intézik el.

Erdekes sors vár Avarffy Ferenc ügyvéd felebbezésére, melyet a legutolsó közgyűlés ama határozata ellen adott be, hogy a városatyák számának megszorítását a törvényhatósági bizottság megtagadta. A belügyminiszteriumban ugyanis az a vélemény, hogy a törvény azon rendelkezése, mely minden 250 lakosra egy bizottsági tagot kíván, ma is érvényben van s így a belügyminiszter előreláthatólag megfogja semmisíteni a közgyűlési határozatot, helyt adván Avarffy Ferenc törvényhatósági bizottsági tag felebbezésének.

Az a kérdés csak, hogy vajon ez esetben a pótválasztást már most elrendelik-e, avagy csak az új közigazgatási törvény keretében, amely ha ezidén még nem, de az 1903-ik évben bizonyára életbe lép.

Nem lehetetlen, hogy a felebbezés elfo-

gadása esetén is csak a közigazgatási törvény életbeléptekor egészítik ki a városatyák számát, mert az új törvény előreláthatólag változásokat fog tenni a törvényhatósági bizottságok szervezetén.

A tanítóképző intézet építési ügye, a símandi-uti átjáró hibáinak pótlása, a hadi szolgálmányok ügye és az árvaszéki vagyon kezelési percentjeinek ügye vezette még a polgármestert a belügyi és kereskedelemügyi minisztériumokba. Az utóbbi helyen azonban, miután sem a miniszter, sem helyettese: *Mándy Lajos* tanácsos feltalálható nem volt, a vasuti átjáró ügyében nem végezhetett.

Hasonló sors érte az *aradi színház szubvenციójának* ügyében tett lépéseket. A polgármester *Bezerédj* Viktor osztálytanácsosnál járt ebben az ügyben, de ezt sem találhatta fel.

A polgármester első útja tehát elég eredményes volt, ha a miniszterek tényleg be is váltják azt a sok ígéretet, amely ilyenkor rendszerint készletben áll náluk.

Társasvacsora Ottenberg Tivadar tiszteletére.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

A Fehér Kereszt kis termében kedélyes társasvacsora folyt le ma este.

Ottenberg Tivadar, az első aradi takarékpénztár vezérigazgatója tiszteletére rendezték a társasvacsorát *Ottenberg* Tivadar igazgatósága és barátai, abból az alkalomból, hogy a vezetése alatt álló intézet 60 éves történetéről megjelent könyve széles körben olyan osztatlan tetszéssel találkozott és olyan általános elismerést aratott.

Ma este 8 órakor megjelentek a Fehér Kereszt kistermében a következők: *Andrényi* Károly, *Böhm* Adolf, *Braun* Mór, *Domány* József, *Dániel* Kálmán, *Eckhard* Ede, *Fixek* István, *Grimm* A. József, *Hann* Alajos, *Jellinek* Henrik dr., *Jellinek* József, *Keresztes* Gyula dr., *Leopold* Zsigmond, *Maresch* Gyula, *Mandl* Vilmos dr., *Müller* Károly, *Nagy* Sándor dr., *Nemess* Zsiga dr., *Parecz* György, *Révész* Adolf, *Reicher* Károly, *Robitsek* Gusztáv dr., *Schuszter* Henrik dr., *Steiner* Ferenc, *Stauber* József, *Steiner* József, *Szende* Tivadar, *Spitzer* Ignác, *Tiszti* Lajos, *Tedeschi* Viktor, *Weisz* Márkus és *Weisz* Sándor.

A vacsora alatt lelkes tósztok hangzottak el. Ezek elsőjét *Andrényi* Károly mondotta *Ottenberg* Tivadarra a takarékpénztár igazgatósága nevében, a másodikat *Révész* Adolf acev. főfelügyelő, *ki Ottenberg* barátai nevében éltette az ünnepeltet.

Ezután *Ottenberg* Tivadar mondott köszönetet meghatározott szavakban a szép ovációért, a melyben igazgatósága és barátai ily váratlanul részesítették.

Beszélték még *Müller* Károly, *Keresztes* Gyula dr., *Parecz* György, *Stauber* József, *Steiner* Ferenc, *Nemess* Zsiga dr., *Tiszti* Lajos, *Eckhardt* Ede, *Dániel* Kálmán és *Nagy* Sándor dr.

A társaság most a késő éjfél órákban, mikor e sorokat írjuk, még a legvidámabb hangulatban van együtt.

— *Aki elsőből utolsó lesz.* *Erzsébet* főhercegnő, királyunk unokája az, aki elsőből utolsóvá lesz, mert szerelmes szíve sugallatára hallgatva, csak „közönséges” hercegnék s nem királyi vérből való fenséges urnak nvujtja örök frigyre kezét. Mint királyunk unokája és *Rudolf* trónörökös leánya eddig az etikett szerint első volt rangban a főhercegnők között, most azonban, mint egyszerű *Windischgrätz* Ottóné

hercegné az utolsó helyre fog kerülni. Az etikettnek ez a játéka boríthat-e árnyat a szerelmes menyasszony-főhercegnő boldogságára? — Aligha... Minden boldogságnak megvan a maga ára s a lemondások, az önmegtagadások meredek lépcsőjén lehet csak feljutni a tisztultabb, nemesebb érzések régióiba. Trónörökösünk árvájának sok lemondással, sok gyászszal s szenvedéssel volt kiköveztve a lányság másnak oly gondtalan útja. Az etikett kicsinyességei, hogy zavarhatnák meg mostani tiszta örömeit! S példa is van az ifjú főhercegnő előtt. Édesanyja is a külső rangról és diszról való lemondás árán szerezte meg boldogságának másodvirágzását és a főhercegnői menyasszony innen is láthatja, hogy ez a lemondás mily csekély a boldogsághoz képest, mit vele megválthat.

— *Kinos jelenet az udvari bálon.* Bécsből távirják, hogy a szombati udvari bálon kinos incidens történt *Lueger* polgármesterrel. A magyarfaló antiszemi a a buffet előtt állott, midőn hozzálépett két zatonatiszt s kocintottak vele. Ezt meglátta egy ezredes, ki a térparancsnoksághoz van beosztva s odament a két tiszthez a következő szavakkal:

— *Uraim, ezt nem tűrhetem. Távozzanak!* A tisztek szó nélkül távoztak. Ezután ismét két tisztt közeledett *Lueger*hez és szintén kocintottak vele. Az ezredes e két tisztre is rászólt, igazolásra és távozásra szólítván fel őket. Az egyik tisztt erre megjegyezte, hogy ő személyes ismerőse *Lueger*nek, azért kocintott vele s tiltakozik az elküldés ellen. Igazolás után azonban mégis távoztak s ott hagyták egyedül *Lueger*t. Az ok, amiért az ezredes a négy tisztt kiutasította, az, hogy *Lueger* annak idején nem akart *Offenheimer* tartalékos tiszttel megverekedni.

— *Magyar miniszterek* *Mária Terézia* főhercegnőnél. *Plósz* Sándor és *Fejérváry* Géza báró miniszterek ma Bécsbe utaztak. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig Bécsben már ma fogadták *Rainer* főherceg és *Mária Terézia* főhercegnő.

— *Jolanda hercegnő első szavai.* A római udvarban nagy a háborúság. A kis *Jolanda* most töltötte be életének hetedik havát, s tanítani kezdik az első szóra. Tudvalevőleg azonban két dajkája van a kis hercegnőnek egy angol és egy olasz. A két dajka most azon veszekszik, hogy az első szavakra melyik nyelven tanítsák a hercegnőt. Ez annál is jobban érdekli a dajkákat, mert a melyik nyelven a hercegnő az első „papa, mamát” kimondja, az a dajka busás ajándékot kap.

— *A Petőfi-koponya Budapestén.* Ma reggel érkeztek meg *Balázsfalváról* *Kéry* Gyula, *Chetianu* Ambrus és *Bonfis* Ottokár tanárok, kik magukkal hozták a Petőfi koponyáját. A tanárok a Pannonia szállóban vettek kilakást, honnan még délelőtt átvitték a koponyát az egyetem antropológiai intézetébe. Az intézet tudós igazgatója *Török* Aurél dr. azonnal hozzálátott a koponya megvizsgálásához. A Petőfi-társaság fölkererte *Seemayer* Vilibáld kiváló antropológust, hogy ő is vizsgálja meg koponyát és már előzetesen rendelkezésére bocsátották a koponya rajzait, melyeket egy balázsfalvi tanár készített.

— *Az acél király Budapestén.* *Schwab* Károly, az amerikai acél-tröszt elnök-igazgatója, aki körutat tesz most Európában, ma délután 2 órakor *Bécsből Budapestre* érkezett. Az elnök-igazgató különvonaton jött meg és a „Hungária” fogadóba szállott, ahol az első emeleten hat Dunára nyíló szobát bérelt. *Schwab* két napig marad *Budapestén*. Ma *Szapáry* Pál gróf meghívására kíséretével meglátogatta a *Park-klubot*.

Az amerikaiak valamennyiét elragadta a magyar fővárosnak szépsége és a *Park-klubnak* pazar fénye. Az acél király számára ma külön vonatot rendeltek, melyen holnap Bécsen át Berlinbe utazik.

— *Az ügyvédi kamarából.* Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Draia* Eneas szászvárosi ügyvédet, Marosvásárhelyre történt átköltözése következtében, az ügyvédek lajstomából kitörölte.

— *A panama csatorna kiépítése.* Londonból távirják, hogy a pár év előtt oly szomorú hírnévre vergődött *Panama csatorna* félbemaradt kiépítését egy amerikai társaság beakarja fejezni. E célból össze akarják vásárolni a bukkott társulat összes részvényeit s ennek megtörténtével hozzálátanak a munkához.

— *Mikes-ünnepély Aradon.* Az országos Mikes-bizottság felhívást intézett hazánk nagyobb városainak tanuló-ifjúságához, hogy az 1762. okt. 2-án *Rodostóban* elhalt *Mikes* Kelemennek, ki *Rákóczynak* bujdosásában is hűséges követője volt, a költő szabadsághős születése helyén, Zágonyban em lendő szobra költségeinek fedezésére ünnepélyt tartsanak. Az aradi állami tanítóképző intézet növendékei folyó évi február hó 8 án a Központi-szálloda nagytermében hangverseny- és táncmulalmal egybekötött *Mikes ünnepélyt* fognak tartani. A tanuló ifjúság által rendezendő hazafias ünnepélyt, mely a legnagyobb mértékben megérdemli a nagyközönség partifogását, Aradváros társadalmi mindenestire kellőképpen fogja támogatni.

— *Farkasok által fölfalt násznép.* *Belgrádból* távirják, hogy *Azika* falu közelében farkasok megtámadtak egy társaságot, mely lakodalomról két szánkón, hazatérőben volt. A vadállatok az egész násznépet a lovakkal együtt fölfalták, csupán a szánkók maradtak meg.

— *Szerencsétlenség egy szövőgyárban.* *Belfastból* nagy szerencsétlenség hírére adja egy távirat. Az ottani szövőgyár egyik oldalára bedőlt s a gyári személyzetet maga alá temette. A romok közül eddig husz holtat és tízenyolc sebesülte huztak. A gyárban 800 személy dolgozott s a hiányzókat számát eddig még nem lehetett megállapítani.

— *Eljegyzés drót nélküli táviróval.* *Gughelmo Marconi* korszakot alkotó találmányának köszönheti, hogy *Miss Josephine Bowen Holmant*, az érdekes amerikai nőt menyasszonnyaként nevezheti. Holman kisasszony, kinek apja magasállású bíró Amerikában, érdeklődéssel kíséerte *Marconi* munkásságát. Egy *Saint-Pauliba* menő hajón ismerkedtek meg és a szép *Miss* ajánlkozott, hogy a kísérleteknél segítkezik. A kisasszony a hajón maradt, *Marconi* a *Meedlesben* elhelyezett drótnélküli táviró-állomásra ment és megkezdődtek a próbák. Eközben *Marconi* drót nélkül táviratozta *Miss Bovennek*: „Ezennel megkérem a kezét. Beleegyezik?” — a mire a miss visszatáviratozott: drót nélkül ugyan, de kellő szívbeli lendülettel, hogy: „Igen!” — Ez a *Marconi* drótnélküli boldogságának regénye.

— *Halálozás.* *Kádári Duka Péter* báró 63 éves korában, váratlanul meghalt *Bocsáron*, hol mint br. *Baich* Iván nagybírtokos vendége tartózkodott. A megboldogultban *kádári Duka Géza* báró *kádári* nagybírtokos, főrendiházi tag, *Rónay* Jenő főispán neje született *Patyánszky* Olga és mácsai *Csernovics* Diodor miniszteri osztálytanácsos, aradi állami jószág igazgató neje szül. *Duka* Olga bárónő, valamint *Rónay* Lajos méneskari őrnagy özvegye szül. *Duka Eugénia* bárónő nagybátyjukat gyászolják.

— *A temesvári Don Quijott.* *Temesvárról* írják a következő érdekes esetet: A gyárküllvárosban tegnap egy komikus alak tűnt fel a járó-keleknek. A sovány ember honvédhuszáröltözékben s nehéz karddal oldalán egy szárazgebén lovagolt és mindenáron rohamlépésbe akarta birni. A szomorú *Rosinante* ló tulajdonosai azonban fordított viszonyban állottak gazdája ambícióival és egyszerűen összeesett. A

gyermek és az utca népe hahotázva vette körül a külváros Don Quijotte-jét, majd rendőri beavatkozással bevitték a városbázára. Itt azt mondta, hogy *Lorgan* Józsefnek hívják, 35 éves, címzetes őrmester volt a honvédseregben, de lábfejszűrés miatt kidobták a hadseregéből. Hét forintért lovat vett, s miután Krasó-Szörénymegyét belovagolta, lovon megy Amerikáig. Az elmebajos távlovagló Dobricára toloncolták.

— **Petőfi németül.** *Petőfi* Sándor műveinek egy új német fordítása jelent meg *Steinbach* Józseftől. A mű feldolgozó Petőfi összes költeményeit. Köstől adjuk belőle a következő részletet:

Lenkei százada. Lenkeis Jahrhundert. (!)
 Koszortu költöttem Aus Eichenblättern flocht
 ich
 Cserfa levelekből, Dem Ruhme einen Kranz,
 Harmat csillog rajta Und meine Freudenthra-
 nen
 Örömkönyeimtül Verleih'n ihm tau'gen
 Glanz.
 Kinek adnám én ezt, Wem sollt' ich ihn ver-
 ehren,
 Kinek adnám másnak, Wem ziemte gröss'rer
 Ruhm
 Mint vitéz Lenkei Als Lenkeis, des Wackern,
 Huszárszázadának? Husarenstückum. (!!)

Ez ám csak a század: Das nenn' ich ein Jahr-
 hundert!!!

E legújabb fordítási bravur méltán vetekszik elődjével, a Toldi estéjével, a híres *Soiree bei Toldi*-val!

— **Gyilkosság és öngyilkosság nyílt utcán.** H. M. Vasárnapról távirják, hogy ott ma reggel *Nagy* Sándor napszámos két revolvertőrővel leterítette 23 éves fiatal feleségét, kitől különválva élt. A golyók találtak s az asszony halva rogyott össze. Ezután *Nagy* ömárára lőtt. A napszámos a gyilkosságot azért követte el, mert felesége nem akart hozzá visszatérni. A szerencsétlen házaspár két gyermeket hagyott árván.

— **Farkasok embervadászata.** Rémes kalandja volt vasárnap délután *Kovács* Béla tenkei járásbírói és *Rozs* Sándor szögabírói díjoknak. *Kovács* Béla vasárnap délután elindult Gőrbédre sógorához *Fildán* Aurél jegyzőhöz s elhívta magával *Rozs* Sándort is. Ahogy elhagyták a vasuti töltést s közel jutottak az erdőhöz, négy hatalmas kutya féle állatot pillantott meg. Ők mit sem törődve tovább mentek az uton. Mikor közelebb jutottak az állatokhoz, csak akkor vették észre, hogy azok nem kutyák, hanem farkasok. A két fiatalember erre jönnek látta visszafordulni. Alig haladtak visszafelé néhány lépést, a farkasok is utánuk lépegettek, még pedig szaporán. Erre *Kovács* Béla, és *Rozs* Sándor futásnak eredtek, a farkasok pedig utánuk. A helyiség még jóval volt, a lábuk pedig már-már megtagadta a szolgálatot. Kétségbeesésükben eszükből jutott, hogy a farkasok félnek a tüztől. A mezőn levő kukorica-kőrő boglyát felgyújtottak; s ez által sikerült nekik az ordasokat elriasztani. A két fiatalember meg volt mentve, de az nap már nem volt kedvük Gőrbédre menni.

— **Szerencsétlenség egy automobilistával.** A budapesti automobilisták ellen igen sürű a panasza, hogy a fővároson kívül a falvakban és országutakon örült vágatást visznek véghez. Egy budapesti automobilista például azzal dicsekedett, hogy 82 kilométert megtesz 28 perc alatt. El is hajtott Vácig, visszajövet azután Vác alatt összeütközött egy kocsival, amelyben özv. *Krajla* Antalné, *Tula* Ferencné és ennek *Ilonka* nevű leánya ültek. A kocsi felfordult s a bannülő nők valamennyien karjukat törték. Az automobilista elvágatott s a rendőrség most nyomozza.

— **Jó meleg cipők, sárcipők, bokavédők, gamasnik, stb.** ezen hideg évszakban fontos szükségleti tárgyak, melyek nagy választékban és feltűnő jutányosan *Porter* Vilmos Nagy-Aruházban, a Szabadságterén kaphatók. Ott a legcsekélyebb bevásárlásról is fényképpel lesz kiállítva, s midőn 20 koronát ér el a bevásárlás, a vevő jogot nyer egy életnagysága ingyen fényképre, melyet bármely fény-

kép után készít el a Nagyruház. Csúpan a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona.

— **A fogorvos városatyja jelölt.** A prenzlanúságban a napokban a következő érdekes nyilatkozat jelent meg: Tudomásomra jutott, hogy polgártársaink engem városatyává akarnak választani. Ezek folytán szives tudomásukra hozom, hogy mindazok, kik szavazatukat rám adják, nálam díjmentes foghúzásban részesülnek. Családtagjaik szintén kedvezményben részesülnek. *Fersch* József fogorvos.

— **Ujítás!** *Honisch* L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti akadémiai tag műtermében Szabadság-tér 16. (Dománypalota.) Telefon 358., minden vásár és ünnepnapon eszközöit fevételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujításra.

Konyhapénzt Draga Masinnak.

(Sasa megélhetése.)

Arad, január 21

A szegény Sasa belefáradt a királyságba, tul szeretne adni rajta. Ha nem volna olyan nagyon szálamramelő ez az energiatlan uralkodó, akit a hatalmas Milán gyámoltalan gyerekként vitt be a politikába széles tenyerén, pompás nevetés eshetnék bohózatos történetében. Ime, a Karagyorgyevicsek, akik trónkövetelő jussuknak balkáni módra szövik sűrű háóját, titkos aknamunkájukban meghökkenve állanak meg. Ők Szentpétervár felől kertelnek Belgrad tájékára és Sasa egyenes kalmár uton vízi elibéjük a koronáját:

— Itt egy eladó korona. Nem sok az ára, csak egy biztos megélhetés.

No, mert most, amikor le akar mondani a koronájáról, Sasa is rájött arra a megdöbbenő sarkigazságra, hogy élni csak kell az embernek, ha nem is király. Annyit pedig mégis tanult a nagy Milántól, hogy a szerb királyok miképen élhetnek meg biztosan, ha már nem királyok. Egyszerűen a Rousseau állaspantjára emelkedik és a szerződéses állam elméletét fogadja el. Kontraktust kötnek, punctum. A nemzet kötelezi magát, hogy uralom alatt állja Sasat. Sasa viszont ellenszolgálatát fejében kötelezi magát, hogy — nem uralkodik. Ez bizony nagyon egyszerű dolog.

Nem palotaforradalom, nem összeomló akna fogja tehát letaszítani a trónról az utolsó Obrenovicot. A disznópásztor-familia karrierje egy biztos megélhetés méla akkordjában fog elhalni, bárha a szoldjukért siró szerb katonatisztek a megmondható, hogy szerb fogalmak szerint nem olyan nagyon biztos ez a biztos megélhetés. Sasa el fog tűnni a világ szeme elől és el fog tűnni az egykor szép Draga Masin is. Távozása legfőleg egyetlen moralt fog maga után hagyni: hogy a Balkánon nem elég, ha a király megszületik, ott még azonkívül neki is erőszakkal, ravasz észszel kell küzdenie a — biztos megélhetésért.

Volt egy pillanat, amikor egy apró Napoleonként egyenesedett ki a világ szeme előtt a Sasa összehorpadt alakja. Akkor volt ez, amikor a szerelem hevessége szokatlan energiát, nyakasságot, büszkeséget váltott ki belőle és népével, kormányával, hadseregével szembeszállva, dacosan kiáltotta:

— Feleségül veszem mégis!

Egy pillanattal tartott a hősi komédia, aztán kiderült, hogy ez az energia is gyámoltalanságának volt a füstje. Amikor a legfősiesebbnek látszott, akkor volt éppen az asszonyi cselszövésnek legernyőtebb rabszolgája. A matkaság dallás idejének vége, most egy magtalan házasság szürke napjait éli. Nincs hát szükség a napoleoni pózra, Sasa ismét a régi és koronáját hóna alá fogva, nemzete elé járul alázatosan, hogy — konyhapénzt kérjen a draga Masinának.

Nemo.

TÖRVÉNYKEZES.

§ **Vizsgálóbírói kirendelés.** A m. kir. igazságügyminister *Nagy* József aradi kir. törvényszéki bíró az aradi kir. törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesül rendelte ki.

§ **Elmaradt sajtó-tárgyalás.** Az aradi cipészek termelő szövetségének igazgatósága sajtó utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés címén, mintegy két esztendővel ezelőtt a nagyváradi kir. törvényszék, mint esküdtbíróóság előtt bevádolta, *Ponta* Péter aradi cipész-kisiparost. A törvényszék a vádlott kérelmére elrendelte a bizonyítási eljárást. A cipészek szövetségének igazgatósága táviratilag visszavonta a panaszt, mire a törvényszék az eljárást beszüntette.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Régi előfizető, Arad. Elfogadni elfogadjuk, de csak az esetben közöljük, ha olvasóink igényének megfelel. Nem kell érte fizetni.

M. A. Tótvár. Mivel cikkének csak a nyíltérben adhatunk helyet, sziveskedjék az anyagi részt illetőleg előzetesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

B. J. Vadász. A tudósítás megkésétt. Mäskor gyorsabb értesítést kérünk.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, január 21.

Áldásos hó takaró borítja földjeinket, mely lehetne magasabb is, de talán lesz is, mert az időjárás enyhe, és csapadékre éppen van kilátás.

A kis gazdák készlete is megcsappant, a mit legjobban a silány heti piacok mutatnak.

Az üzlet valamivel gyengébb, de azért az árak jól állanak és a behozott 500 métermázsa buza és 400 métermázsa tengeri magas náron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak. korona értékben:

Buza I-ső minőségű 8.50—8.60.

Buza közép minőségű 8.30—8.40.

Tengeri 4.35—4.40.

Rozs 6.40—6.50.

Arpa 5.20—5.30.

Zab 6.70—6.80.

Az irányzat lanyhább.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, január 21.

Délitözsde. A búzakinálat mérsékelt, vételkedv kedvtelen. Bányadt irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak, kevés forgalommal. Időjárás esős.

Zarul 12 órakor:

Buza 1902. áprillisa . . . . . 9.19—9.20
 Buza októberre . . . . . 8.37—8.39
 Rozs 1902. áprillisa . . . . . 7.73—7.74
 Zab 1902. áprillisa . . . . . 7.47—7.48
 Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.36—5.37
 Repce 1902. augusztusra . . . . . 12.35—12.45

Zarul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa . . . . . 9.22—9.23
 Buza októberre . . . . . 8.40—8.41
 Rozs 1902. áprillisa . . . . . 7.77—7.78
 Zab 1902. áprillisa . . . . . 7.50—7.51
 Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.39—5.39
 Repce 1902. augusztusra . . . . . 12.45—12.55

Zarul 5 órakor: korona

Oszták hitelrészvény 652.75
 Magyar hitelrészvény 670.50
 Lészámítolóbánk részvény . . . . . 437.—
 Rima-Murányi vasmű részvény . . . . . 433.—
 Oszták-magyar államvasuti részvény 665.75
 Közuti vasut 608.50
 Városi vilhám vasut részvény . . . . . 309.—

S z e s z ü z l e t .

— Január 21. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban 113 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesza nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 2/4, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák: 12.50—13.— korona mázszaként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 21. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 90 — 92 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Flatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 94 — 95 fillérig. Flatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 90 — 92 fillérig. Flatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 89 — 90 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 290 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 88 — 90 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 86 — 88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 84 — 86 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillérekben értendők. Szokásszerűleg a bizott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) súlyát véteik irányadóknak.

Sertéslétszám. Január 18. napján volt készlet 26.397 darab, január 19. napján felhajtott 1039 darab, január 19. napján elszállított 1494 darab, január 20. napján maradt készletben 25,942 darab. Üzlet: Változtalan.

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, január 21.

Magyar aranyáradék 40/0	119.50
Magyar koronáráradék 40/0	96.20
Magyar arany 41/10/0	122.25
Magyar ezüst 41/10/0	101.25
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.25
Magyar falmegeértési kötvény	101.60
Hortvát-slavon földterhermentesítési kötvény	95.25
Magyar nyereségsorajegy kölcsön	182.50
Tiszassabályozási és szegedi kölcsön	153.—
Osztrák papíráradék	100.50
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	120.25
Koronáráradék	97.—
1860-iki államsorajegy	146.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbank részvény	670.50
Osztrák hitelbank részvény	652.—
Osztrák-magyar államvasut	666.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.02
Német birodalmi márká	117.20
London	239.22
Páris	95.20

NAPIREND.

Január 22. Szerda. Róm. kath. naptár: Vince. — Protestáns naptár: Vince. — Görög-keleti naptár (január 9.): Polieukt. — A nap két 7 óra 23 perckor. nyugszik 4 óra 29 perckor. — A hold két 3 óra 9 perckor, nyugszik 5 óra 37 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 770.0 milliméter, délután 2 órakor 768.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° — 15, délután 2 órakor C° + C°6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor D. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult, hópelyhek. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Szeles, enyhe, északon, keleten sok helyütt csapadék.

Szabadságszerel emléktárgyak országos múzeuma (szin. ház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 6 óráig délután 6 óráig. Belépt.-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kőcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11^{1/2}—12^{1/2} óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1^{1/2}—2^{1/2} óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-núzeum helyisége melletti füsterem.

Január 22. A Kőcsey-egyesület fölolvásó-estéje délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Január 25. Az új-szent-annai állami polgári fiúiskola tantestületének fölolvásó-estéje este 8 órakor (Polgári fiúiskola.) — Az aradi zenekonzervatórium hangversenye (Polgári fiúiskola.)

Január 26. Andriczek Ferenc cs. és kir. kamara-művész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi református egyház közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.) — A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A borosjenői és vidéke gazdasági- és hitelszövetkezetének közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi dalgylet közgyűlése délután 3 órakor (Városház.) — A kazánfűtők és gőzgépezők vizsgálója (Fa- és fémipari iskola.)

Január 27. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Január 28. Villágos hegyközség közgyűlése. — Jegyzőválasztás Sillingyán.

Január 30. A nagy-buttyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. —

Jegyzőválasztás Pankotán — Az első arad-szent-mártoni takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése. — A román-pécskai takaré- és segélyszövetkezet közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Február 2. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A kisjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az új-aradi takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor (Új Arad.)

Február 16. Rosenthal Mór hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Február 26. Aradváros tisztújító közgyűlése délelőtt 10 órakor

REGENY-CSARNOK.

A harmadik.

— Regény. —

Írta: Sienkiewicz Henrik.

Fordította: Hegedűs Szeriala. [21]

(Polytata.)

Ebéd után Kolcanowska Helena asszonyhoz hajtatunk. Abban a pillanatban, midőn Eva mint jegyesét mutat be, ártatlan tréfának tűnik föl az agg harfás históriája. Ebből a két nő közti szoros viszony e orbát ugyan nem szenvedhet. Csakugyan tárt karokkal fogad Helena s tulboldog Evike szerencsésén. Mint a boldok, annyit, nevetünk a harfás fölött és azt is nevetjük mi mindent kellett nekem Magórski festőről hallanom. Tegnapi meg akartam Ostriuskit ölni s ma esszességét bámulom.

Helena nem képes a nevetést abbahagyni s szeme, az az átlátszó szem, könnyekkel telik meg.

Mellesleg megjegyzem, hogy Helena ma valóságos elragadó.

Midőn bucsuvételnél fejecskéjét kissé meghajtja nem tudom tekintetemet róla levenni s Eviket is annyira megvarázsolta, hogy a nap folyamán többször utánozza ezt a sóhajást.

Megbeszéltek, hogy a külföldi utról megterve Helenát lefestem de Rómában előbb Evike port-traitját készítem el. Csak sikerülne a vászonra vinnem ezen finom, csaknem átlátszó vonásokat, ezt a kifejezésteljes arcot, melyen minden hatás, minden érzés, észlelhető, akár a kristálytisza vízben a legcsekélyebb zavaros áram.

De sikerülni fog! Miért ne sikerülne?

A „Papiersárkány“ esti száma csodákat beszél a megrendelésekről, melyeket állítólag nyakrafőre kapok.

Jövedelmem ezekre rug a „Papiersárkány“ szerint.

Talán ez befolyásolta Kaciát, hogy másnap reggel nekem levelet írjon, melyben tudomra adta, hogy a gyűrűt első haragjában és féltékenységéből küldte vissza. De ha most odajönnek a szülői előtt térdre borulnánk, azt hiszi, meglágyíthatók szívüket.

Már torkig vagyok a térdreborulásokkal és nagylelkű bocsánatokkal. Válaszra sem méltatom. Essék térdre az, akinek tetszik, vegye el Ostriuski kaciát: nekem megmarad Evike!

Ugy látszik, halgatásom nagy aggodalmat okozott a Suslowski családban, mert néhány nap ugyanaz a portás jött lakásunkra, kezében levelet tartva, mely azonban most nem nekem, hanem Swiateckinek szolt.

Swiatecki megmutatja a levelet... Kacia kéri Swiateckit, hogy szakítson néhány percnyi időt s látogasson el hozzájuk, mert beszélni valója van vele, a melytől jövője függ. Jószívűsége számít s igazságérzetére, melyet mindjárt első látáskor tapasztalt s végre reméli, hogy nem fogja megtagadni egy szerencsétlen nő kérését. Swiatecki dühöng, káromkodik, szidja a filiszteusokat s valamit morog szakállába olyan félt, hogy jó volna legközelebb pereputyostul együtt falakasztani őket, — de azért elmegy.

Sejtem, hogy általa skarnak reám hatni, ő pedig befolyásolhat valamikép.

XVIII.

A jószívű Swiatecki, azt hiszem, megadta magát.

Egy hét óta állandó vendég Suslowskiéknál, három nap óta folyton körülöttem settenkedik s olyan pillantásokat vett rám, mint a farkas.

Végre egész dühösen kérdi tőlem egy reggel a teánál:

— Halod mit akarsz tulajdonképpen azzal a leánnyal?

— Melyik leánnyal?

— Hát azzal a Suslowskával, vagy hogy is hívják?

— En, barátom, semmit sem akarok azzal a Suslowskával, vagy hogy is hívják.

Kis szünet után folytatta Swiatecki:

— Egész nap bög a fülembbe, én már nem tudom halgatni.

Milyen áldott jó fickó ez a Swiatecki!

Hangja reszket a beszédnél, de mint a vilító, bögni kezd s aztán folytatja:

— Tiszteséges ember nem, is cselekszik így!

— Swiatecki, te Suslowski papára kezdesz emlékeztetni!

— Megiehet!... De szerintem, inkább hasonlítok Suslowskára, semhogy a leányt vérgig sértsem.

— Kérek, hagyj békében!

— Jó, de e perctől fogva nem ismerlek...

Ezzel vége volt a társalgásunknak s e perctől nem szoltunk többet egymáshoz.

Mind két teljesen idegen egymás köztünk egymással, mi annál komikusabb, mert továbbra is együtt lakunk a reggeli teát együtt fogyasztjuk el s egyikünknek sem jut észébe a műteremből kiköltözködni.

(Végo következik.)

Vasuti közlekedés.

Érvényes 1901. évi október hó 1-től.

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szem. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsturól reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsing délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temešvár felé:		Temešvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.45
Személyvonat d. e.	11.56	Vegyesvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. r.	8.09
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesésig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

IDEGENEK ARADON.

— Január 21. —

Vass szálloda. Nacht Viktor intező Zimbró. — Kádas Kálmán birtokos Kunágot. — Singer I. utazó Bécs. — Volf Ede utazó Bécs. — Wawricsko József utazó Bécs. — S'ehardt Emil utazó Bécs. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Roth Jenő utazó Budapest. — Bergman József utazó Bécs. — Weiss Benő kereskedő Győr. — Frisch Soma utazó Bécs. — Boscan János tanító Borosbesés. — Gros Lipót utazó Budapest. — Klein Bernát utazó Bécs. — Charles Leó künstler Bécs. — Fenyves kereskedő Budapest. — Klein Dániel utazó Bécs.

Városi színház.

Bérlet 104. sz.

Páros

Szerdán, 1902. évi január hó 22-én:

A svihákok.

Operette 2 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írták: Lindau és Kren. Fordították: Feld Aurél és Mérei Adolf. Zenejét szerette: Zieher.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár	Polgár S.	Roland	Boda Ferenc.
Mimi, táncosnő	Mányai A.	Wondracsek	Giréth K.
Blitz Fri z	Rubos A.	Rodenstein	Haidt Margit.
Berta, neje	Felhő Rózi.	Muggenheim	Komlósy I.
Vendéglős	Palóczy Pál.	Malter Prem.	Nemes S.
Anna, leánya	Vidor Laura.	Kampel	Arkossy V.

Kezdete 7 órakor.

Az 1896. évi cairei s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kóródákban kitűnő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású kőszvény, szűz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidütlebb kőszvény és csúz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsöléssel teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

SZEGFŰ CRÉME szeptól, májfolttól, mitesser s az arcz és kézbőr mindennemű tisztatlanságai ellen. Főúri körökben is előszeretettel használva. Ára 1 korona.

SZEGFŰ POWDER a tein-nek üdéséget s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszín s créme színben. Egy doboz 1 korona.

SZEGFŰ FOGPOR a fogak s foghúsépségbentartására. A száját dezinficziálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

SZEGFŰ SZAPPAN a legfinomabb toillet szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

HAJ-ELIXIR a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkiopás biztos megátalására szolgál. Egy üveg 3 korona.

TOKAJI CHINA-VASBOR legkitűnőbb minőségű saját termesü hegyaljai borból készitve. Kitűnő s biztos hatású szer verszegénység, sápkór s idegesség ellen. Gyermekkek kellemes ízénél fogva igen szivesen veszik be. Fél literes üveg 5 korona, 1 liter 9 korona.

TOURISTA OLAJ az egyedüli biztos szer tyukszem szemölcs és bőrvastagodás gyökeres kigyógyítására. — Egy üveg ára 70 fillér.

GYOMORBOR legkitűnőbb minőségű tokaji aszu ürmősből készitve. Biztos hatású a már legregibb gyomorbojok gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görccsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona. 1529

Kapható csaknem az összes gyógyszerárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátoraljaihely.

Főraktárak Budapest Török József gyógyszerárakban, Király-utoza 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerárakban, Váci-körut 17.

Helybeli raktárak: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

58278—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesithetlen és fölös szállitványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghivatik.

Állomások: Szeged 1. s. január hó 22-én

Nagyvárad	22-én
Szabadka	22-én
Bpest. ny.	23-án
Temesvár J.-város	23-án
Ujvidék	23-án
Pécs	27-én
Pozsony	27-én
Kassa	27-én
Debreczen	28-án
Kolozsvár	28-án
B.-Csaba	28-án
Győr	29-én

Budapest, 1902. január hóban.

Az igazgatóság.

48—1902. a. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 1901. évi deczember hó 28-án kelt 26252. számú rendeletével a Csanádvármegye Mező-Kovács háza községében egy új állami elemi iskola és tartozékainak felépitését 33220 korona 01 fillér költségösszeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1902. évi február hó 10-ik napjának d. e. 11 órájára a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében Makón megtartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi építési munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költségösszeg után számítandó 5%-nyi, azaz 1660 korona bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 és fél órájáig a nevezett hivatalhoz pontosan benyújtásák, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatban az engedélyezett költségösszeg és a felajánlott árleengedés, vagy esetleges árfelemelés, minden kételyt kizáróan számmal és betűvel, továbbá a borítékán az árlejtés tárgyául szolgáló építkezés kitüntetőndő.

A versenytárgyaláson csak képesített kőműves és építők mesterek, illetve igazolvánnyal bíró jogosított építő-iparosok vehetnek részt, a kik jogosultságukat igazolni tudják.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet, az általános és a részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Makón, 1902. évi január hó 14-én.

A csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

65—1902. I. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő exjának 1901. évi november hó 27-én kelt 61983. számú rendeletével a kresztamenesi gör. kath. paplak helyreállitási munkálatait 3023 korona 16 fillér összeg, és a hitközség által természetben kiszolgáltatandó 200 kézi és 114 igás napszám erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1902. évi február hó 17-ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében (Nagy-körut 6. sz. I. em.) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Aradon, 1902. évi január hó 16-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Keller,

kir. főmérnök

Magy. kir. államvasutak.

7727—1902. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a fiumei Zichy mólón létező I. számú tárház emeletessé tételéhez szükséges vasszerkezeti munkák végrehajtására.

A tervek és költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestén a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítészeti osztályában (Teréz-körut 56. sz. III. em. 14. ajtó) és Zág-rádban az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi február hó 11-én déli 12 óráig nyujtandók be alóirt igazgatóság építészeti és pályafentartási főosztályában (Teréz-körut 56. szám II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsél-

telve a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat a fiumei Zichy-mólón létező I-só számú tárházhoz szükséges vasszerkezeti munkákra.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1902. évi február hó 10-én délelőtt 12 óráig 650, azaz hatszázötven korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztárána (VI. ker. Andrassy ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az érékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatoknál bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1902. január hóban.

Az igazgatóság.

19535—1901. urb. sz.

Hirdetmény.

Dr. Suciú János ügyvéd által képviselt Mandl Ferencz és érdektársa, mint Világos község volt urbéreseinek a közösségben levő legelő felosztással kapcsolatosan az egész határ tagosítása iránti kérelmük ügyében a tagosítás megengedhetőségének céljából szükségesnek mutakozó többségnek birtok arány szerinti szavazás útján való megállapítására határidőül 1902. február hó 3. napjának d. e. 9 órája és szükség esetén a következő napjai Világos község házához kitűzetik.

Miről érdekelték azon határozott kijelentéssel helyeztetnek tudomásba, hogy akik a szavazásra kitűzött határidőben meg nem jelennének, vagy pedig szavazati jogukat nem kívánják érvényesíteni, úgy fognak tekinteni, mint a tagosítást kérelmező felekhez hozzájárulnak.

Kelt az aradi kir. törvényszék, mint urbéri bíróságnak 1901. évi deczember hó 30-ik napján tartott üléséből.

Á c s,

Jegyző.

Apró hirdetések.

Minden hirdetés beiktatása leg-
alább egy koronában kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ar-
adon
bani kérdésekhez a válasza való bá-
lyog melléklendő. Telefon ertekezések
nem ad a kiadóhivatal.

VAJDA BENŐ

fogorvos

Aradon.

Készít rágásra teljesen használható

MÚFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plombázása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 163

Fájdalom nélküli foghúzás 1 forint.

Bükk,

gyertyám és cser

ERDŐ

több évi vágásra, 194

igen kedvező feltételek mellett

eladó.

Allamvasut és Marosparttól tíz-
négy kilométerre fekszik.

Czím a kiadóhivatalban.

Házasságközvetítő,

kinek isz. polgári házakkal van összeköt-
tetése, kéretik, küldje címét Budapestre
K. D. jelige alatti lőpostára, poste-
restante. 203

Telephon 456.

Korcsolyák

nagy választékban kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaakereskedésében 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Értesítés.

Van szer-nosém a tisztelt vevői-
met értesíteni, hogy 1902. február
hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti
cipész-üzletemet

felozslatom és hogy iparomat

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tokaji-tori Kisfalvi-főle gőzfürdő mellett

továbbra is folytatom, a hol mérték-
szerinti megrendeléseket pontosan
teljesítek.

A n. é. közönség további szí-
ves pártfogását kérve, maradok
kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné.

Ékszerárgyakat, zálogjegyeket, tört aranyat, ezüstneműeket

késszépénzfizetés mellett, legmaga-
sabb ártban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órász és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

13—1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. járásbíróóság V.
1137—1901. számú végzése által
Fejér Gyula jelentkezésére s több
végrehajthatók javára is Antono-
vits Anna aradi lakos ellen 122
kor. tőke és járulékal erejéig el-
rendelt kielégítési végrehajtás al-
kalmával biróilag le és felülfog-
lalt és 604 korona 80 fillérre be-
csült butorok és egyéb ingóságok
nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Aradon, Darányi-utca.
Csutak-házban leendő eszközzésére
1902. évi február hó 4-ik napjának
délután 2 órája határidőül kitűze-
tik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingó-
ságok ezen árverésen az 1881. évi
LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a
legtöbbet ígérőnek becsáron alul is
eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vé-
telára az 1881. évi LX. t.-czikk
108. §-ában megállapított feltéte-
lek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi január
hó 21. napján.

Ortutay,

204 bir. végrehajtó.

49—1902. a. számhoz.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a leghámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifilisben, valamint elveszít-
ett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarászó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodatatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt irhat a Staat
Medical Istitutnak az alatt jelzett
czímre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
céljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivételt nem tesz. Minden ir-
hat érette bárhonnán magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarászó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmente-
sitendők. 1341

Felülmul minden eddig létezött

Sultán Rum,

(alcoch. sacch. t. hg.)

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt köl-
csönöz.

Ara $\frac{1}{2}$ literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ara: 1 deka 10 kr., $\frac{1}{8}$ kilo 1 frt, $\frac{1}{4}$ kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő ha-
tásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csu-
zos bajok ellen a

Kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ara egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 1901.
évi december hó 28-án kelt 85479. számú rendeletével Csa-
nádvármegye Kis-Királyhegyes községében egy új állami elemi
iskola és tartozékainak felépítését 20954 korona költségösszeg
erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása
céljából az 1902. évi február hó 10-ik napjának d. e. 10 órájára
a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében
Makón megtartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdették.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi épít-
kezési munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az en-
gedélyezett költségösszeg után számítandó 5%-nyi, azaz 1048
korona bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a kitűzött
nap d. e. 9 és fél órájáig a nevezett hivatalhoz pontosan be-
nyujtsák, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatban az engedélyezett költségösszeg és a felaján-
lott árleengedés, vagy esetleges árfelemelés, minden kételety
kizáróan számmal és betűvel, továbbá a borítékán az árlejtés
alapjául szolgáló építkezés kitüntetendő.

A versenytárgyaláson csak képesített közműves- és építő-
mesterek, illetve igazolvánnyal bíró jogosított építő-iparosok
vehetnek részt, a kik jogosultságukat igazolni tudják.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet,
az általános és a részletes feltételek a nevezett m. kir. állam-
építészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként
megtekinthetők.

Makón, 1902. évi január hó 14-én.

197

A csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.